

La sfârșitul veacului al XVIII-lea și începutul celui următor, plăcerea cea mare a boierilor bucureșteni era preumblarea cu buticile și carețele. Sutele de echipaje boierești se îndreptau, vara, spre Herăstrău, Băneasa și Colentina. În timp ce, iarna, plimbarile se făceau mai mult prin oraș, în sânni tot atât de numeroase ca și carețele, vara.

Pe la 1786, un conte ungur, Festetics, făcea alocări bune în București vânzând trăsură vieneză. Cel ce ne transmite știrea — un negustor german călător pe meleaguri românești — mai arată, exagerând, ființele, ca „prin această, el a introdus în țara gustul atât de răspândit al caleștilor, în așa fel că nu numai că toți boierii și-au cumpărat asemenea trăsură, dar se și tău la întrecere în această privință”. Pasiunea aceasta, ruinătoare pentru mulți boieri, a făcut pe unii domni ai Țării Românești să ia măsuri pentru limitarea importului de calești din Ungaria și Austria. A încercat să facă așa, în 1796, Alexandru Moruzi, dar, pare-se, fără succes, o dată ce, în 1815, Ioan Caragea era pus în fața aceleiași probleme.

Călătoria cu trăsura era un atribut exclusiv al statului nobiliar, și cine calca interdicția se expunea unor aspre represalii fizice și pecuniare. Apariția trăsurilor de piață a democratizat însă, într-o oarecare măsură, circulația urbană, veli cului cu cai devenind accesibil păturilor orășenești cu darecăr statură materială.

Credința generală este că trăsura

În imaginea de sus, unul din cele mai insolite spectacole din câte i-au fost dat să vadă, de-a lungul vremurilor, Bucureștilor: domnitorul Nicolae Mavrogheni, vestit într-o mulțime (într-o alifete, pentru umflarea propriei pungi cu bani luați

de la boieri și egumeni în vederea restaurării „Curții Vechii”), descris de Enăchiță Văcărescu drept „o poză a firii”, plimbându-se pe ulițele orașului într-o trăsură trasă de cerbi

ra de plată (droșca, birja) a apărut în București după ocuparea orașului de armatele rusești, în 1828. O spune categoria — au spus-o și alții, înainte și după el — bătrînul D. Păpăsoaglu, la 1891: „...de droșci nu a fost nici o pomenală pînă la venirea armatei rusești, la 1828, cînd ieșiră pentru prima oară birjile în București...”

Și totuși... Documentele de arhivă luminează o altă situație. Într-o jalbă adresată lui vodă Alexandru Ghica, la 6 ianuarie 1826, de către toți droșcarii lipoveni „dimpreună cu starostea”, se arată: „...ștînt este marea noastră călătoreală birjarilor din această capitală s-au făcut de noi înțit, și cu șederea între zidurile Sfîntului

Ioan și D. D. Damăroaiei...”. Același atătau, în iunie 1844, consilierul general al Rusiei în Principatul domni Grigore Ghica îi s-au dat totuși uliță de lîngă biserica Sfîntului Ion vechi pe care mai în urmă s-au înșărcinat ei de a lîne în bună stare cu drogeria căldărămului și altelecheltuieli, mai închirînd și alta nu cu puțină sumă de bani pe locul de lîngă casele aceluia răposat domn Ghica...”

Concluzia noastră este că, în timpul domniei lui Grigore Ghica și IV-lea, probabil în anul 1824 sau 1825, membrii unei secte a lipovenilor („scopiliți”, cum avea să li se spună), fugind din Rusia de persecuțiile autorităților țariste și găsind adăpost și în București, au primit dreptul de a practica „negoțul” birjeriei, așezîndu-se cu trăsurile lor, în acest scop, pe ulița dintre birjă și Sf. Ioan și casele ficei lui Ipsilanti domnul, Damăroaia (acela pe strada Mihai Vodă de azi). Mai apoi au apărut droșcarii și dimpreună

În 1832, corporația droșcarii ruse, proprietarii a 19 trăsură, avea în frunte pe Petre Ivanușki, iar cea a droșcarii pămînteni, cu 49 de trăsură, era condusă de starostea Ionțiță Alhail. Documentele păstrează și numele altor starosti ai celor două corporații: Timoftei Kuznetov (1826), Grigori Makarov (înainte de decembrie 1848), Karpo Semcanov (după decembrie 1848), Feodor Feodor (1849?), respectiv Ioan Chirțescu (1848), Nicolai

(1849?). Dimitrie Dimescu (1854) și Costachie Penovici, staroste al tatarilor birjarilor din București (1867).

În ianuarie 1834, starostele droșcarilor pămînteni, Ionuța Mihail, făcuse cunoscut poliției orașului „pentru niște căruțași ce se sîrîng la peața Herească cu căruțe bune de Brașov de face asemenea negoț ca și droșcarii... și es felurituri de oameni la lacuri îndepărtate de o zi și de două...”, cerînd trecerea lor în cadrul corporației sale. Împotriva in-
duse, căruțașii birjari din Bucu-

cine o căruță cu doi cai dă ducem cu chirie cine ne cheamă, apoi cum poate a ne zămi în rîndul droșcarilor, că nici numele nostru nu este de droșcari, precum sîntem văzuți, ci chirigii...”. În zadar. În ianuarie 1835, vîstieria Țării Românești lăsa astfel voievoda orașului București: „...bună este chibzuirea acelei vornice a să împreună căruțașii birjari la corporația droșcarilor birjari pămînteni... spre păzirea bunei orînduiești și arînduirea celor ce sa întrebuintează cu asemenea birjă...”

se bucură deosebită, toți din tolor su ce arată că le primumește poziția aceștii poezie pentru că s-au obișnuit lacutorii întrebuintați de birji cu dinșu, cu orînduială însă ca o săptămîină să șadă într-acea piață a Sf. Ioan starostea de droșcari ruși cu ceala sa, cînd aluocet vor șădea rumînii în piața ce vor mai inchiria-o, și în cealaltă săptămîină vor veni rumînii la Sfîntul Ioan, iar rușii vor trece în locul lor, și așa pînă rînd să va pazi o dreaptă

Înșură bucureșteană de piață, la începutul secolului nostru; în medalion, sigiliul lui Ionuța Mihail, starostele droșcarilor pămînteni

rești—în număr de 20, toți rumînii (Todor sin Aron, Iancu sin Barbu, Tudor Kosca, Ștefan Postelnicu și alții) — se plîng la agia Calpăzei, apoi la vornicia din Lăuntru: „...noi ne aflăm trăitori aici, prin mahalalele poliției Bucureștilor și sîntem oameni săraci; vrîm să meșteșug nu avem însă numai cu cine o căruță cu cite un cal și dă, cu care căruțe ducem cu chirie plăci ce vor a merge pînă la Cernica, pînă la Căldarușani și pînă la alte părți unde au trebuință și din chiriea ce luăm ne plătim bir și ne trimitem copii și să mulțumesc și oamînii acestei poliții dă noi...; acu lăsa de cădere ne pomenim cu vîtal de droșcari... Noi nici droșcari sîntem, nici birji, nici cal dă birji ei

Înmulțirea numărului birjilor a făcut ca strîmta uliță Sf. Ioan să devină neîncapătoare; au început conflictele între droșcarii ruși și cei pămînteni, cei din urmă sprijiniți de autoritățile locale. Domnitorul Alexandru Ghica a intervenit personal, în februarie 1836, pentru reglementarea situației: „...de vreme ce cînsîtra Agie zice că nu încapă toți într-acea piață a Sfîntului Ioan, apoi va îndatora pînă amîndouă starostiile a mai găsi și altă piață unde vor socoli de cuvîntă pînă care prin bună învotăală vor inchiria-o cu toți de la proprietarii ei, con-tribuind amîndouă starostiile la această inchiriere...”

După aceasta li va întocmi cu rîndul a șădea în piața Sf. Ioan ca să

companire între dinșii, incit sa nu le mai rămîie cuvînt de plîngere nici la o parte, nici la alta”. Acest nou loc a fost — am văzut deja — piața din fața caselor fostului domn Grigore Ghica, cunoscuta mai tîrziu drept piața Teatrului Național.

În această piață li vom afla pe birjarii de lux — „muscalii” — pînă în anii deînălta celui de-al doilea război mondial, producînd o vie impresie tuturor vizitatorilor Capitalei și constituind mult timp o faală a Bucureștilor. „Birjarii eleganți îmbrăcați în haine lungi de catifea, incinși cu brice curate, de dîtorite culoră, minînd excelenți de bine splendizi armăsari, cu trîmboase bice, se-au făcut o impresie deosebită — seria un ardelean ve-

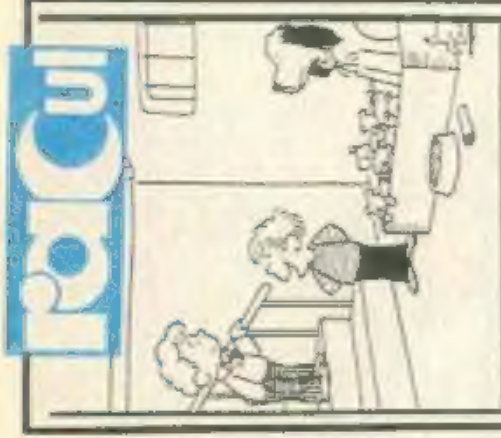
nit întâia dată în București, în anul 1885. Birjele frumoase trase de cai nădravni, cu coamele fluturând, cu cozi lungi și parca aruncând foc din nări, erau conduse cu perfectă abilitate de acei birjari cunoscuți ruși, secta lipoveni, care se duceau ca virtut pe asfaltul poleit al orașului. Și cu toată încercarea circulației, nu loveau niciodată trăsurile și nu slăveau mai niciodată mersul calilor. Era într-adevăr o plăcere să îi conduci de ei.

Există o adevărată emulație între acești birjari, fiecare din ei rivalizând să se prezinte cât mai bine în fața clienților, iar duminicile și sărbătorile, la curse sau la bătăile cu flori de la Banuasa, când se luau la întrecere pe șoseaua nepietruită, imprevizabil un spectacol de neuitat pentru privitor. Via corozivă și stăruitoare de acești birjari s-a vădit în anul 1917, când autoritățile de ocupație au dispus stringerea tuturor birjarilor lipoveni la Institutul medico-legal, unde, după o prealabilă examinare, au fost cu încredințare fotografiți (ca niște război ce erau)!

La începutul secolului nostru, unul dintre cei mai faimoși birjari bucureșteni — Mihail Ivanov, zis Mișca — era proprietarul a numeroase și elegante vehicule (7 trăsură, 7 cupouri — adică trăsuri închise, 2 cabriolet și alte vehicule altele) și a 50 de cai de rasă de o rară frumusețe, avea în slujba sa peste 20 de oameni. Mișca, în ale cărui trăsuri s-au arcat multe celebrități ale epocii (sa-l amintim doar pe Mihail Kogălniceanu), venise în România de mic copil; în anul 1876 era un simplu conducător de trăsura, pentru că în 1878 s-a încheiat prinț.

Sursa prosperității sale — ca și a multor alor birjari bucureșteni din epoca de aur a acestei îndelungate — era buzunarul calatorului cu mai multă sau mai puțină stare. Reglementarea relației dintre aceste două personaje ale curselor cu „făcările” Capitalei a avut în vedere, încă de la început, protejarea buzunarului calatorului de pretențiile pericole ale birjarilor. Din anul 1831 — când a fost elaborat primul — și până prin anul ’30 al secolului nostru, s-au succedat sumedenie de regulamente încercând o armonizare a intereselor celor două „tabere” — o dovadă în plus a dificultății realizării „conclerlii”, a zadărniciilor tentativelor autorităților de a-și impune voința.

La 5 ianuarie 1850, Departamentul din Lăuntru se adresa „poliției capitalei București” în chestionarea ată de arzătoare a costului utiliză-

— Sînt bunicii!

— Specia le-am cumpărat un porcar. Apă, pot să-l mîngîie toți deodată!

— Hai să ne jucăm de-a mama și tata; tu te înțuiești și eu te ameninț să mă întorc la mama!

— Ascultați-mă pe mine, e modelul de tapet cel mai potrivit pentru camera copiilor!

rii trasarilor publice: văzînd încălcarea dispozițiilor polițienești relative la prețul „presumblării” cu birjele de către birjari (care se „lăcomneau” a cere un preț mai mare), îndosebi de cei avînd situația de supuși străini, ministerul imputîndu-le cea poliția locală și în legătura cu consulele sub a căror protecție se aflau aceștia spre a-i face să înceteze abuzurile, sub pedeapsa ridicării dreptului de a „uneleli acest negoi”. În aceeași chestiune, la 1 aprilie 1850, poliția Capitalei a cerut Departamentului din Lăuntru să aprinde înfrîntarea „la fiecare birja” (stație de birja, n.m.) a clasei unii „cristal polițienesc”; plasat în cele 4 stații existente atunci (în 1912 vor fi 117), funcționarul avea datoria de a „privegha de aproape mișcările fiecărui birjar, precum și de a întîmpina orice neorînduială.”

La începutul lui 1856, ministerul menționat mai sus a înaintat demnului proiectul unui „regulament al trasarilor publice”, care propunea și clasificarea acestora în trei categorii, tarifarile diferite: clasa I, avînd numerele de înregistrare scrise cu roșu, tarif „3 slantugi pe ceas”; clasa II, avînd numere cu alb, tarif „2 slantugi pe ceas”; și clasa a III-a, avînd numere cu negru, tarif „1 slantugi pe ceas”.

Menționarea cifroasă prevederilor unui regulament din 1858, editat de primăria Bucureștilor, relectă de dorința să nu se vor împlini niciodată în conduita birjarilor bucorienți: vîrsta minimă pentru conducătorii de birje — 21 de ani, iar onorabilitatea și capacitatea acestora să fie atestate în scris de notabilitățile suburbiei în care locuiau și de stăruile birjarilor; se interzicea birjarilor să circule pe străzi fără clienți, să circule pe străzi la stabilite de primărie, să mearcă mai repede decît în trape sau să refuze un client aflat în locul de staționare; apoi, obligația birjarilor de a înmîna calatorului, la urcare, un bilet purtînd numarul birjei și prețul cursei — și altele asemenea.

Într-un alt schimb total, a schimbat și situația birjelor și birjarilor bucureșteni. Progresul tehnice a determinat ruinarea practicanților conservatori ai vechiului „negoi” al birjeriei; numai puțin la număr au schimbat hățurile cu volanul autoturismelor de piață, dar remanele taximetrelor și taximetriștilor Bucureștilor în-a putut necînd să egaleze falma vechilor trăsură și a iscusitilor lor conducători.

GRIGORE TOMESCU

Dreptul la fericire

Ploaia bătea cu putere în geam, lăsând apa să se scurgă pe el în mici şuoaie. Mercurul termometrelor scăzuse, vestind începutul toamnei. Dar nu pe cel al toamnelor blinde, cu soarele strecurându-se ca amorfiți printre frunzele ruginii, ci pe cel al toamnelor mohorâte, când întreaga atmosferă e îmbibată de umezeală ca de o transpirație rece.

Radu privi nedumerit acele ceasornicuri lui. Nu era decât ora două; pînă la șase dimineața, cînd urma să plece la uzină, mai era destul de mult. Încercă să nu se mai gîndească la discuția neplăcută pe care o avusese cu Marina, însă pe ecranul creierului se desena cu repeziune scena, cu cuvintele tăioase, cu tonul sarbastic, cu aluziile rătăcitoare.

Marina venise în colectivul lui de cîntind, de vreo șase luni. O vedea și acum, mișcău de statură, brunetă, cu părul foarte lung, plin de bucle. Nu era prea frumoasă. Dar avea o privire neajutorată, iar întregul ei fiind fragilă nu inspira decât compasiune. Pe foaia de angajare scria: desenator tehnic, însă ea nu știa nici să țină compasul în mînă, darmite să mai folosească și roștrigul.

Pierduse mult timp cu ea, după program, pînă cînd reușise s-o învețe să deseneze.

Întîmplări adevărate

ze. La început îi făcea el toate desenele, căci n-ar fi vrut ca biroul lui să rămînă cu lucrările nepredate la timp. Treptat, Radu început să fie atras din ce în ce mai mult de micuța brunetă. Ea avea întotdeauna timp să-l asculte, să-i spună o vorbă bună, pe cînd Cristina, soția lui, aproape că nu-l observa, nu știa decât să alege tot timpul de la serviciu la facultate (era și studentă la seral), de la facultate direct în bucătărie, la aragaz, sau în baie, la mașina de spălat. Pentru toată lumea găsea cîte o vorbă bună: pentru Bogdănel,

care avea de-abia un an, pentru părinții lui Radu, pînă și pentru bunica pe jumătate orăbă. Lui nu știa decât să-i tricoteze pulovere după ultimile reviste de modă, dar nu și să-l întrebze: Tu ce mai faci, măi Radule? Ești obosit? N-ai vrea să plecăm și noi vreo două zile la munte?

O lubise pe Cristina. O știa de cînd avea șapte ani. Fata fusese înfiată de o soră a mamei, părinții ei naturali avînd o situație materială foarte grea. Cînd Cristina avea paisprezece ani, mama adoptivă se despărțise de soțul ei, deoarece acesta începuse să vadă în fetișcană o adolescentă frumoasă, care, pe zi ce trecea, se împlinea din ce în ce mai mult: scara valorilor morale se răsturnase în mîntea lui îmbibată de alcool, și astfel Cris-

lina rămăsese cu o nouă rană agălată de suflet.

Dar acum... Radu se săturase de Cristina, această permanentă „victimă” a destinului. La urma urmei, avea și el dreptul la fericire. Marina exista și-l aștepta întotdeauna cu nerăbdare. Era tandră, știa să ridice și să fie copilăroasă. Întotdeauna avea timp să se plimbe cu el și mai ales să-l asculte. Să-l asculte ca pe un oracol, dându-i dreptate la tot ce-l spunea.

Părinții Marinei păreau și ei că în foarte mult la el. Îi cunoștea bine de-acum, căci în fiecare dimineață venea să o ia pe Marina de-acasă cu frumoașa sa Dacie 1310 vopsită în verde metalizat. Din păcate, mașina era a părinților lui. Radu nu avusese curajul

să-i mărturisească noii iubite acest „mic amănunt”.

Dar zilele treceau cu repeziciune, iar „dragostea Marinei”, ce-l asalta, învâluindu-l ca o plină invizibilă, îl forța să ia o hotărâre definitivă. Își alesese noaptea de revelion ca să „clarifice” lucrurile cu Cristina. Fuseseră invitați, pentru noaptea aceea, la niște prieteni. Seara, în timp ce-și aranja cravata în fața oglinzii, Radu își încrunta sprâncenele, se semeți, încercând să-și facă singur curaj. „Acum! își spuse. Acum, ori niciodată!”

Cu o voce dogită își strigă soția. Această veni, grăbită ca întotdeauna, respirând precipitat. „Vreau să-ți spun ceva foarte serios. Vom petrece ultimul revelion împreună. De mine îmi iau toate lucrurile și mă mut din casa asta. Vreau să-mi refac

viata”. Cristina ascultă tăcută. Pe fața devenită palidă îi apăruse totuși un zîmbet de neîncredere. „Hai, Radule, lasă glumele, dacă și astea mai sînt glume!” „Dar tu nu înțelegi că m-am săturat de tine?” „Și de copil, și de părinții tăi te-ai saturat?” „Da, m-am săturat de voi toți!”

Cristina tăcu câteva clipe, crispată, dar calmă. Se privi alături de el în oglindă, reluându-și cu un deget machiajul, apoi spuse, ca și cum n-ar fi existat nici o discuție: „Hai să mergem, simțim în înfriziere!” Radu, care se aștepta la o reacție violentă, rămăsese blocat. O urmă apoi, îngîndurat, spre mașină. Crezuse că va trebui să-și argumenteze hotărârea și, cînd colul, Cristina era liniștită, de parcă ar fi așteptat de mult ca el să ia o astfel de hotărâre.

Ce se petrecea, în aceste clipe, în sufletul Cristinei, Radu, firește, n-avea cum să știe. Cel mai năpraznic ger n-ar fi putut îngheța, ca acum, în câteva fracțiuni de secundă, inima femeii, deși mintea îi lucra cu febrilitate. Nu! Era hotărâtă să lupte și să câștige. Îi cunoștea prea bine pe Radu, cu toate defectele și ca-

Întîmplări adevărate

lătățile lui, și era sigură că nu este vorba decît de un moment de rătăcire. Trebuia să învingă, și pentru ea, dar mai ales pentru băiețelul lor.

Pentru Cristina, noaptea de revelion fu o noapte de chin. A doua zi de dimineață, Radu, pe jumătate adormit, își aduna lucrurile. Cristina îl privea cu atenție.

„Radule, vino lingă mine și povestește-mi ce s-a întîmplat. Cu ce sînt vinovată? Dacă sînt, dă-mi o șansă să mă schimb, să fiu altă... Acordă-mi măcar cîteva săptămîni. Dacă nu voi reuși să fiu ceea ce vrei tu, îți promit că-ți sîrîng eu toate lucrurile și îți dau voie să pleci unde vrei și cînd vrei!”

Radu o privi plin de umire. „Vrei să le schimbî? Tu? Tu, care nu dormi decît în pijamale de finet, în loc să ai și tu, ca orice femeie ca lumea, o cămașă de noapte frumoa-

să și vaporosă! Tu, care nu te fărdezi decât de sărbătorii, și care te-ai mai și îngărășat după naștere cu zecile kilogramelor! Tu vrei să te schimbi? Mă faci să râd!

Cuvintele răutăcioase o loviră din plin. Cu un efort, femeia își dobîndi totuși calmul.

„Hai, te rog, lasă-mă să încerc!”
Intr-un târziu, Radu căzu de acord să-și aminte plecarea. „Toate reproșurile lui sînt simple copilări”, se strădui Cristina să se li-niștească. La mijloc, însă, trebuia să fie ceva... Sau poate cineva! Dar cine? De undeva, din subconștient, se lîv un nume pe care Radu, de obicei zgîrcit în amănunte despre colegii lui, îl invocase des în ultimul timp: Marina Ionescu. No-o fi ea?...

Îi povesti mamei lui Radu întâmplarea, adăugînd, plină de amărăciune: „Iar acum aștept și al doilea copil. Nu i-am spus nimic lui Radu. Te rog mult de tot, ajută-mă în vreun fel!”

Bairina rămase ca impletită, nevenindu-și să creadă. Cele două hotărîri să încerce să discute cu părinții Marinei.

Mama acesteia era o femeie masivă, cu minile ca niște lopiți. Cînd se mișca, trozneau po-deaua. Avea o voce ascuțită, care-ți zgîria timpanul.

„Tovarășă dragă, le luă ea repede, cu mi-cășieră la ITB. Eu mi-a muncită, nu ca dom-niile voastre! Marina e singura noastră co-pilă. Dacă bălatu' mamei o iubește, s-o ia. Eu nu mi-s împotrivă. Ne-a povestit că are și ca-să, și are, știm și noi, o mașină faină. Acum aflu că are și un copil, dar poate-mi spune-ți 'mneavoastră cum e cu locațiile alea, că eu mi-s mulțumită și nu știu. Cîl'ți ia din salariu?”

Cristina și soacra ei o priviră stupefiate. Așadar, toată „dragostea Marinei” însemna mașină, casă, leală bună... „Păi bine, doam-nă, interveni Cristina, dar Radu nu v-a spus că eu mai aștept un copil? O să trebulască să

CAPESANA

În toamna aceea, mistreții prăpădisera po-
rumbul din grădinile sătenilor. Înmulțiți peste
măsură, la început „luau masă” pe ogoare,
și nu doar în familie, adică tata, mama și
purceluși, ci cu tot „tribul” lor de zeci de
membri. Dar o provizie, oricît ar fi ea de ma-
re, se termină pînă la urmă, drept care, după
ce devastară cîmpul, porniră către partea de
mijloc a așezării. Aici dădura de un autentic

rai. Fructele mature ale porumbului erau atîi
de mari încît, dintr-un știulete, se săturau o
droaie de pușori îmbrăcați în „pijamaletă”
lor dungate. Oamenilor nu le prea venea la
îndemîna să se ia la harță cu vinioasele fiare.
„Poți să ai în mină nu numai o furcă, dar
chiar și un buzdugan, și tot te trec fiorii,
cînd, noaptea, ieșind în grădină, dai nas în

plătească pensie alimentară pentru amîndoi!
O să vă fie foarte greu!” Casiera de la ITB
răspunse cu aceeași voce ascuțită, dar acum
nesigură: „Păi bine, tovarășă dragă, da' eu
n-am știut nimic! Încamna că o să aduca
bani puțin, nu?” „Da, și să mai știți că mași-
na și casa sînt ale părinților!” „Vai de mine,
ce era să ne facă excroci!” Vai, ce rusine pe ca-
petele noastre! Vai, din ce belea ne-ai scos!
Nu știu cum să va mulțumesc. Lăsați, că pe
Marina o lamuresc eu. Adică o să se lămu-
rească ea singură, cînd o să-l zic ce-mi zise-
rați...”

În zilele în care urmara discuției cu mama
Marinei, Radu nu spuse nimic. Atîta doar că
privea cam mohorît în jurul lui. Avusese o ex-
plicăție cu Marina, care-l dăduse... Treptat,
începu să se juace cu Bogdanul. Viața famili-
ei revinse pe făgașul normal.

Cristina nu trecu pe alături de sfaturile so-
tului. Își schimbă garderoba, începu să se
scoale mai devreme cu un sfert de oră, să
facă gimnastică de întîrînire și chiar... să
se fărdeze mai des! Radu înțelegea, pînă la ur-
mă, ceea ce, de fapt, ar fi trebuit să înțeleaga
de la început. Și anume că „dreptul la fe-
ricire” este, firește, un drept al fiecăruia. Dar
care nu se poate împlini decât atunci cînd se
întemeiază pe adevăr, pe cînstet, pe corecti-
dine, pe conștiință. Și mai ales pe Dragoste
Adevărată!

nas cu o scroafă cît toate zilele, care, zbîrlită, se uita la tine cu ochii ei roșii, fioroși ca și colții", le povestea medicul veterinar al comunei colegilor lui, cînd îi întâlneau la județ, la sedințe. Faptul că mistreții atacau grădinitele nu cînta unu-doi, ci în turmă, paraliza orice repostă. Cîinii lătrau furioși, gospodarii auzeau porumbul foșind și, de la geam, vedeau cum se strecoară în grădini siluetele negre-sure ale fiarelor. Auzeau apoi tropotul turmei sătule, care se îndrepta spre pădurea aflată chiar la marginea satului. Animalele deveneau tot mai agresive, un cîine fiind răpus pe loc pentru îndrăzneala de a fi „deranjat” un cap de familie care tocmai își servea cîna. După cîină, animalele se adăpau la

igheaburile cu apă curată, destinată urmașilor lor domestici.

Un gospodar, prin a cărui grădină era drumul turmei aflat la ducere cît și la întoarcere și care fusese nevoit să-și culeagă recolta înainte de vreme, că alimintiri nu-l mai rămineau întregi nici coccin, vru odată, înfuriat la culme, să lase în curte înarmat cu un topor. Nevastă-sa fu mai cu minte: „Ce, ești nebun, omule? Tu ești singur iar ei o haită întreagă. Doar avem copii de crescut!” Tot femeia, mai înțeleaptă, îi dădu ideea unei capcane. Îndată după trecerea turmei, dincolo de gard, pe cîmp, chiar în dreptul „porții” prin care trecea turma jeliutoarelor, gospodarul, ajutat de doi vecini, săpă o groapă mare, pe care o acoperi cu stuf. Presără stuf și în jurul capcanei, pentru a nu da de bănuț animalelor. Apoi așteptară. Era noapte. Săteau

și cei doi vecini ai săi pîndeau la ferestre. Cîna mistreților se terminase. Se auzi tropotul trupei spre cantonamentul de noapte. În frunte galopa o scroafă uriașă, probabil matroana tribului. Imediat după ea, purcelușii vîrgați. În spate, ceva mai la distanță venea grosul turmei. Obisnuță de mult să nu fie stîngherilă de nimeni, „șefa” tribului, scroafa cea uriașă, nu-și mai luase nici o măsură de precauție. Renunțase la cerceiașii pe care-i trimitea, prudență, pe vremea primelor incursiuni după pradă. Spectatorii, ascunși după perdele, priveau cu sufletul la gură. Cînd matroana s-a prăbușit în groapa adîncă, vecinele casă țărănească a autorului capcanei s-a cutremurat din temelii. Turma, realizînd primejdia, ocoli capcana și dispăru în goană, pierzîndu-se în pădure. Rămăseră la fața locului doar cei cinci purceluși, ce nu-și abandonaseră mama. Scroafa scolea niște grohăituri înfiorătoare, urlau și ei, bulucii în jurul gropii.

Deși noaptea tirziu, tot satul s-a strîns în jurul capcanei. Vorbe, păreri, discuții aprinse,

foarte isprăvindu-se cu întrebarea: „Ce-i de făcut?” Soluția împuscării captivelor fu exclusă. „Dar nici s-o ții în groapă, Marine, pînă mine dimineață, nu se poate! Cu larma asta, scoți din mîni toată comuna.” Săpară un fel de tunel în panta, care unea terenul de „sus” cu fundul gropii. Scroafa ghici îndată porțița salvării. Din două salturi în pe imas. Doa grohăituri scurte însemnarea, probabil, în limbajul mistreților, „după mine, înainte!” În cîteva clipe, scroafa și puișorii ei cei gîngași se mistuiră în codru. Oamenii, de bucurse, făcură acolo, lîngă groapă, un foc, la care își încălziră mîinile și inimile. „Cea mai bună treabă rămîne totuși să strîngem cît mai repede bucatele din grădina și de pe cîmp, gîndi cu voce tare un bătrîn. Sălbaticunile or să-și caute alt văd și or să ne lase în pace!”

Telefonul Valentinei

În dimineața următoare, după
ce s-a trezit și a plecat la
școală, Valentinea a găsit
un mesaj pe masa sa de
noapte. Mesajul era
scris pe o bucată de
hârtie albă și avea
următorul conținut:

"Dragă Valentine,
am primit mesajul tău
și am rămas foarte
surprinsă. Nu mă
așteptam să te
găsească un astfel
de mesaj. Te rog să
mi scrii din nou
când ai timp."

Intimplări adevarate

Valentina a rămas
surprinsă și a început să
gândească. De ce
ar fi scris mesajul
acela? De ce ar fi
scris Valentinei? Nu
se putea să fie o
glumă? Valentinea
a început să se
gândească la
toate lucrurile care
se întâmplaseră în
ultimul timp. Nu
se putea să fie o
glumă? Valentinea
a început să se
gândească la
toate lucrurile care
se întâmplaseră în
ultimul timp.

Valentina a rămas
surprinsă și a început să
gândească. De ce
ar fi scris mesajul
acela? De ce ar fi
scris Valentinei? Nu
se putea să fie o
glumă? Valentinea
a început să se
gândească la
toate lucrurile care
se întâmplaseră în
ultimul timp.

Se întinse în patul cam mie pentru ea, încercând să adoarmă. Nu izbuti. Începu să numere. Cînd ajunse la 27, auzi ușa de la intrare să se deschidă. Poate venea cu Gigi.

Ioana nu avu putere să răspundă. Bănuindu-se că era vorba de Valentin, veni de la birou. Bem și noi un pahar de țigăder! Deși nu putea face nici o mișcare, Ioana auzea perfect ce discutau cei doi. Țigăder pe care le aveau echipele de fotbal în noul campionat, piesa de teatru pe care o văzuseră la televizor cu o seară înainte; ce mare se făcuse Valentin și ce bine cînta la pian. Valentin și Ioana se uitau unul la altul din camine, vacanțele din tabere. Apoi primele iubiri, primii fiori de dragoste... Ioana nu și-ar fi putut imagina niciodată cum ar fi simțit doi bărbați să sporească și să biruiască mai rău decît facele lui Valentin. Dar, deh, de vremea ei și „petele”!

Ioana și Valentin se uitau unul la altul. Dan cînd fusese „îndrăgostit” și mai de cu rînd. „Era o brucelă înaltă, masivă. Nu o slăbianagă de pe care să cîrga toate hainele. Luera aici, lînga noi, la pîine. Acum au mîi înaltă, cu o ținută deosebită. Vezi cum ne-am cunoscut. Am luat pîine și am vrut să-i las restul, doi lei. Ea mi-a zis: „Nu poți să dai doi lei pentru două pâini?” Atunci am simțit, așa, că ma cutremur și că prind o putere... cum să zic? ca de u-

Da, așa a fost. Dan și Ioana s-au cunoscut de pe ecuson. Dar n-avea ecuson. Dar, să vezi ce noroc! A strîngat-o vînzătoare de la lapte. A zis: „Nu ai ecuson?” Ioana a zis: „Nu”. A zis: „Plăcuți și numele. Auzi: Margareta... Ce nume frumoasă, de floare!” Și uite așa, azi o pîine cu

VICTOR BEDA

Cînd mă vedeai, se întinșea și mi alegea pîinea cea mai bună. Apoi, după ce mă uitam la el, acum trei săptămîni! ehei!, se auzi risul lui. „Valentin, tu ești un om!” „Ești tu ehei! ca să duci la țară cu Valentin, să mă ducă să treacă prin țară?” „A fost un via O calea, un curc, ca un copil. A fost grozav de fericit cînd a îmbrăcat un capot galben de...”

„Dar cîți ani are?” „Pal vreo patruș-douăzeci, cam așa”. „Cum mare «copilul» asta?” „Nu, nu, ce surprize e în stare să-ți ofere via!” „Gigi să-și pună prietenii!”

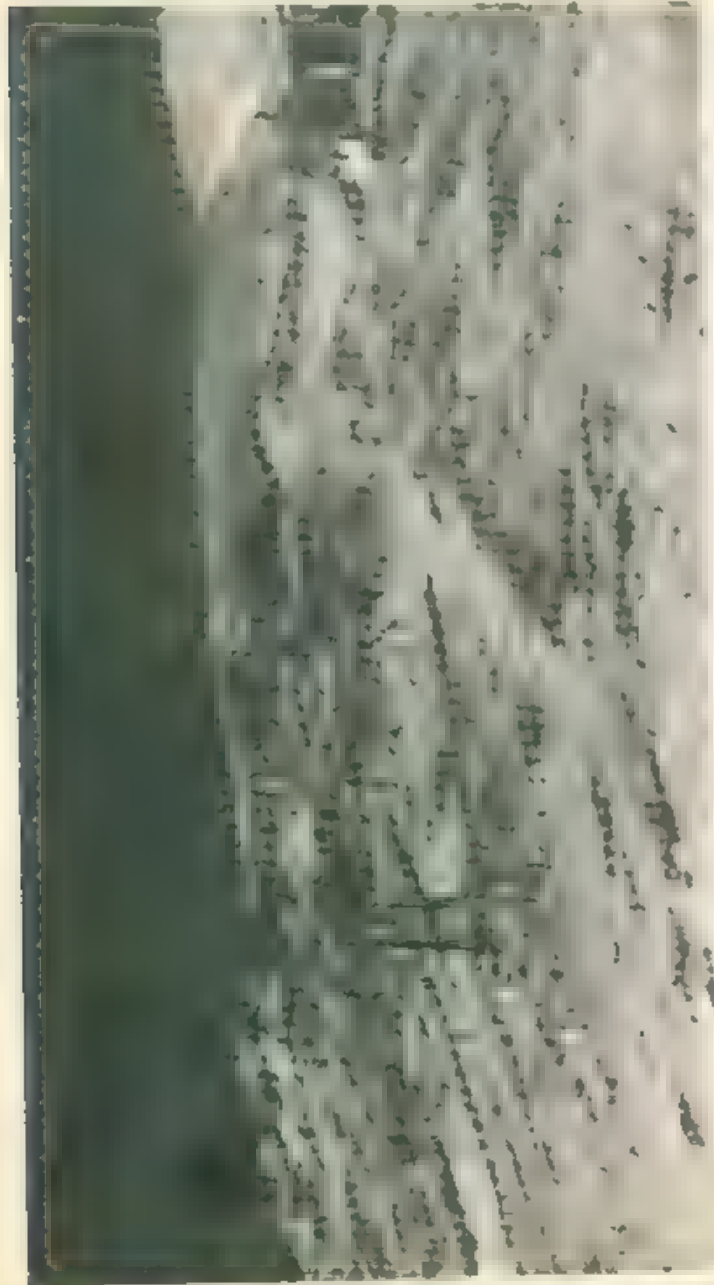
Confulentele poate că ar fi continuat, dacă Valentin nu ar fi fost atât de ocupat. După ce a vădit pe Gigi să vadă dacă nu-și uitase ceva de muzică pe biroul din camera ei, Gigi răspunse pe un ton plin de dulceață: „Fetița talei! Acum se uită la...”

„Nu de vorbime, deselase ușa și, stupefiat, o văzu pe Ioana. Arunca o privire pe birou și găsi un suflor la telefon. „E pe birou, care li șopti ceva lui Dan, se auzi ușa de la intrare să se deschidă. Dan veni de mult? Dar de cînd dormi tu la Valentin?”

„Cînd puteai să lipsești unui om, ca să devină un șar model?” gîndi Ioana plină de amărăciune. „O mulțime de sticle în jurul tău, dar nu reușești să-ți lasi din piept. Și tu, Ioana, sufoară. Încercă să se ridice din pat, dar nu reușește. Într-un litratu, ea s-o cheme la masă, se prefăcu că doarme. Îi auzi ieșind în

„Da, mîine o să o rog pe Andra să mă trimită la unchiul ei. La urma urmei, în viața mea...”

Stația meteorologică Babale, văzută de pe virful Cocora

Întâmplări cu un singur personal

METEOROLOGUL DE MARE ALTITUDINE

Sau altminteren, meteorologul stației de mare trebuie să aibă o experiență în toate domeniile care nu este necesară unui meteorolog obișnuit. Într-un articol din revista „Meteo” din anul 1960, se vorbește despre un meteorolog care a lucrat la stația de mare altitudine din Antarctica. Acesta a fost unul din cei care au lucrat la stația de mare altitudine din Antarctica în anul 1960. El a lucrat acolo timp de un an și a avut o experiență foarte bogată în domeniul meteorologiei de mare altitudine. În articolul său, el descrie în detaliu activitatea sa și problemele cu care s-a confruntat. El menționează că a lucrat acolo în condiții foarte dificile și că a avut o experiență foarte bogată în domeniul meteorologiei de mare altitudine. El descrie în detaliu activitatea sa și problemele cu care s-a confruntat. El menționează că a lucrat acolo în condiții foarte dificile și că a avut o experiență foarte bogată în domeniul meteorologiei de mare altitudine.

Un alt lucru de interes este faptul că multe din stațiile de mare altitudine au fost înființate în timpul războaielor mondiale. Unele dintre acestea au fost înființate în timpul războaielor mondiale pentru a monitoriza activitatea militară. Altele au fost înființate pentru a monitoriza activitatea civilă. În orice caz, stațiile de mare altitudine au avut o istorie foarte bogată și au jucat un rol important în dezvoltarea meteorologiei de mare altitudine.

Așadar, meteorologii de la mare trebuie să aibă o experiență bogată în domeniul meteorologiei de mare altitudine.

DOUA ECHIPE DE FORMULA 1

Stația meteorologică de pe Virful Omu, din masivul Ba-

ce este una dintre cele mai înalte stații de mare altitudine din Europa. Ea este situată la o altitudine de peste 8000 metri și este una dintre cele mai înalte stații de mare altitudine din Europa. Ea este situată la o altitudine de peste 8000 metri și este una dintre cele mai înalte stații de mare altitudine din Europa. Ea este situată la o altitudine de peste 8000 metri și este una dintre cele mai înalte stații de mare altitudine din Europa.

În acest moment, la Stația Omu, echipa de observații este formată din doi oameni. Ei sunt doi oameni care lucrează la stația de mare altitudine din Antarctica. Ei sunt doi oameni care lucrează la stația de mare altitudine din Antarctica. Ei sunt doi oameni care lucrează la stația de mare altitudine din Antarctica.

WALL TO WALL DE WARE ATTITUDE

Și aici, la Balade, cel
de meteorologi este o cabl
de prieri. De astăzi
cunosc am muntele. La c
vocii ei, celălaltă 50 de
fesoare, înălțându-se în

Un singur personaj

UN SINGUR PERSONAJ

de stație, profesor de geografie, alpinist de înaltă performanță, fost coleg de echipă cu regretatul Emilian cu ani în urmă. Când am aflat că s-a așezat la schi fond, juncloare, am fost surprins. El era un mare înaltimist; schior de săvârșit și, de asemenea, salomist. În, de 15 ani în meteorologie și de 5 pe munte, schior și salomist.

INTREBĂRI LA COTA MAXIMĂ

— Cum ai ajuns meteorolog la peste 2000 de metri? George Poranec: „Pe munte am venit să mă fac marinier. Nu scăpam nici un film cu vapoare. Dar mi-am

de stație, profesor de geografie, alpinist de înaltă performanță, fost coleg de echipă cu regretatul Emilian

cu ani în urmă. Când am aflat că s-a așezat la schi fond, juncloare,

am fost surprins. El era un mare înaltimist; schior de săvârșit și, de asemenea, salomist.

În, de 15 ani în meteorologie și de 5 pe munte, schior și salomist.

INTREBĂRI LA COTA MAXIMĂ

— Cum ai ajuns meteorolog la peste 2000 de metri? George Poranec: „Pe munte am venit să mă fac marinier. Nu scăpam nici un film cu vapoare. Dar mi-am

POSIȚIE DI STĂTUT

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

în are pretenție de a fi cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

de cel mai bun din lume. În are pretenție de a fi cel mai bun din lume.

10 20 30

METEOROLOGUL DE MARE ALTITUDINE

sub el
lăsat

0-1618
22B24
4114"

1000

pe orice vreme, sa nu pierzi
oportunitatea care a curcubeului

RAYAN R & PILL ECU

„Cînd am plecat era senin, zece inși, aproape o echipă și jumătate. Am luat o pe-
deală de... Deodată s-a pornit po-
topul. O rupere de nori că-
re în cîteva minute ne-a
acoperit pînă la piele, noroc că
era vară. Am găsit o stîncă,
dar nu ne-a lovit la nimic
avea o gură și spăla în sus
am ajuns către zone pe care
trebuia să o scormonim se lă-
cuse miezul nopții. Am ales
un punct unde să așteptăm
potolirea ploii, iar nea Nelu
cu un băiat au plecat să cer-
ceze locurile. Pe perețele
stîncii curgea o apă murda-
ră — exact unde ne aștepta-
măm noi. Ce să vezi, noap-
tea e lanternă!” (Ileana Bocu)

Nea Bratu e un bășcă-
l strigățul către dimineață. N-
se mai dădeam seama de c-
împ umblam. Cînd pleci-
căutare, ai un singur reper
e mai slab. Cauți ca năuc
ploaia ca ploaia, noaptea la
lei, dar lupii cu timpul No-
roc că eu zăsesem strigatul mai
devreme, pentru că spre di-
mineață era o liniște dep-
o se aștepta săvîrșea de
ternele cînd sub o surprim
bă, într-o sărătoare, am ză-
rit o moșideală — o lăta
Erepuizată Nucăzuse, dar
rămasese blocată pe sări-
mări.

Nea Bratu e un bășcă-
cam la mijlocul distanței
dintre Consiliul popular și
înțelegerea de hirtie
Nea Bratu e șeful lor. E film-
e ar la fabrica de hirtie, așa
cum sînt și o bună parte d-

Sunt 25 la număr, am în-
crezut a Hirtie, astă la
"omnino". Toți sînt din Buș-
teni și știu cunosce Bucegiul ca
pe propriile buzunare. Se
sîng vreo trei, cei mai
vehi, cei doi pînă la an și
bu la uera porția din Sal-
vamentului Bușteni în urma cu
exact 20 de ani. Toi de atunci
le este și Netu Bratu, fost
alpinist de performanță la
Asociația Caraman și la Di-
nario Brășov Școala vîșoși
seroz modest — sînt alina
la pînsă cînd te "reghe"
muntele. Prima condiție a
să-ți placă muntele și să-ți cu-
noști spune e "le naști cu
schiorile și pierdere așa cum
în dăla te naști în barca. La
început aveam niște schiori
„populare”, două scinduri în-
dorte la cap, legați cu simțe,
schiorile IPRONEL. Azi e o
plăcere să schiezi cu schiorile

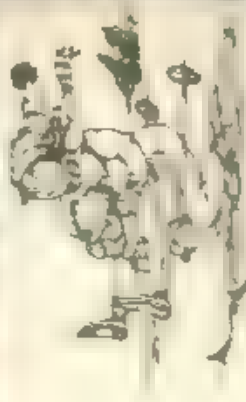
facute la Reghin. Dar și dădun
men lăbăliști au început cu
o minge de cupru important
e să lu conștia, să ar dădună.
cuno și cum lăbăliști nu e cunos-
ști lăbăliști cu lăbăliști și ef-
cînd un om „ar pînsă”, d
cînd, am dău cînd lăbăliști
cuno cap, cînd dădun
dău și dădună dău munte-
lele acasă. Cînd lăbăliști un
om, avem o bucurie pe care
nu o putem explica exact. O
viață e o viață, și aici, la
noi, e zona cea mai dădun-
la, pentru că e foarte frecven-
tala. Oricine aunge în Buș-
teni e turist. Apoi, cabine. Să
știi, telecabine a lăbăliști tu-
ristul. Ajuungi în costum și cra-
văță pe vîrfurile Babele, Bore,
mic. Un și beau toți banii
la cabana se întorc pe jos și
nu începe drama. Sau se
te acum țara. Nam n bu-
zunar alți bani cîți ignore
penciolele. Sînt de o incon-
știență că rînu vîrfuri. Nu mai
înteresează îndădunare și că
re cîmprie pe timpuri ismă să
aregă un traseu sau a tu-
Ajuungi pe platou, se zbungu-

ie. Cîți știu noi tîntete asta
fiecare pătră, fiecare cută
dar nu pieram niciodată lăra
să se lăcăm și pînă la te-
brearie, în vacanța studen-
tor, un grup de tineri se în-
torcea de la Monument. La un
moment dău lăbăliști, în urma
uner discuții, o fată s-a des-
prins de grup și a luat a su-
gură pe bîrnă spre Caraman.
Nici noi nu o luăm pe acolo,
dău dău dău trebuie și avem
colțari și pîlsel. La trecerea
unui fir de vale pe zăpada
(acolo de multe ori e zăpadă
și vară) a alunecat. A căzut
vreo șase sute de metri. Pe
bîrnă nu avea nici o șansă de
fugă, cădea la Caraman, unde
e un indicator traseu inter-
zis pe timp de iarnă. Fata nu
cunoștea deloc acest traseu
pe timp de iarnă.

Conștient echipa ca pentru o-
raș. Timp lăbăliști. Au urcat pe
platou cu profesoarea. Șau era
zăpada. Profesoarea cunoștea
drume pe apă. Mari dău pe
timp de vară o șau dău
fete au alunecat pe zăpadă,
de profesoară încercînd să
le salveze, a alunecat și ea.
Ș-au dus vreo șase de metri
pe zăpada moale. Nemaipu-
tînd să urce, profesoara a
chamat toți copiii la ea și a
grupat pe schiorii cu ar-
ba. A trimis doi băieți la fa-
bărnă, care au ajuns acolo în
cota în ora șase. Cel mai su-
plu era să treacă la fîntina
Arșă. A arșă să dău mînd
mai am venit de jos a li dău
traseu alături de la cabana. La
unu mîndre am ajuns la ex-
ist. dădună lăbăliști. Cops
cîntau la pînă se cule că sa

Sus, lângă cabana Caraman
sînt cădun dău dău lăbăliști
prinț de lăbăliști cap
la sus cap, pînă la pînă
muntele cădun dău dău lăbăliști
la vîrfurile Omu. Dău dău lăbăliști
cînd pe lăbăliști M
penciolele dău dău pe vîrfurile
— sprăv cu tîntete

Cea mai dramatică acțiune
de salvare a anului, trecuți s-a
pătrăcut în Valea Măilor la
lăbăliști, povestită de Netu Bratu
și de Jean Bocu. Pe Zamora
era căzută o tabără de elevi,
mică, clase a pătră și o cin-
cea. Vacanță de primăvară

nu ad zădărnici. Treu 23 la numă
și aprăv cu tîntete
Un traseu să dău dău lăbăliști
câu facute 23 de drumuri
mu și capu lăbăliști pe ap
torul lor nu se putea cădun
facare copii lăbăliști cădun
spate. La Piatra Arșă se dău
tolul de schi fond care e do-
ue și avea concurs. Antreno-

rii ne-au ajutat și am adus toți copiii la cabană. Fetița pe care o luase Nelu Bratu, era în clasa a patra, îi spuneam tot timpul Hai, nene, să ne aruncăm în vale, că nu mai scădăm. Omul era uluit, copilul nu mai lupta deloc. Era boz-nă și spuma pusese stăpînire pe ei. Cînd am ajuns la cabană s-a schimbat vremea, nu mai vedeam nimic și nu rezistam vîntului. A fost norocul

care a fost, stors. Singura în histoclie este succesul. Dacă nu ne reușește, nu simțim oameni cîteva zile. Apoi o luăm de la capăt. Văra, n-avem o clipă de liniște, dar nu de liniștea noastră e vorba. Valea Jelepilor Mici, Valea Spumă-să, Valea Seacă e Caramanului, Valea Albă — sînt tot altele capcane. În munte e tot și pentru profesioniști, și pentru amatori. Important este să

munte. Ceulă cu inverșunare, scotocesc. Cine anunță nu știe exact despre ce-i vorba: știe doar că în Valea cutare este un accidentat și înforci valea pe dos. Dacă e vără și n-ai avut timp de mincare, treci pe regim de supra-viețuire ca în armata zmeură, afine. Dar te omoară seara. Un salvamontist la începutul carierei își ia un furtu-neș cu care soarbe apa din crăpăturile stîncii, cum faceau și Jean Bocu sau Traian Sirbu, dar cu timpul renunță. Acum stau o zi o noapte nemîncăți și fără apă. Dom pe apucate, sub copecii, lipiți unul de celălalt, facind trebură ca nu înghete, și schimbîndu-se la cinci, zece minute, cel din față trecînd în spate, ca să se încălzească cu toții. Sînt curajoși, dar curajul lor este u-

SAVAMONTISTII DIN BUCUREȘTI

lor patru ore mai lînză nu mai era mare lucru de făcut. A doua zi, dimineața, o grămadă de părinți erau la cabană la Babel.

Am încercat să ne imaginăm acel zîr extraordinar spre Pătra Așa 73 de oameni cu 23 de copii în spate, acea fetiță în sandale, acel cor din miez de noapte, acea profesora disperată, care și plătise imprudentele bucurii și revolta parinților a doua zi.

Traian Sirbu „Cînd ajungi

nu se încurce lucrurile”

Au stăli și telefoane. Cam într-o jumătate de oră de la apel, salvamontistii sînt gata la nevoie, cei 25 se împart în trei grupe, mai ales sim-băta și duminica, sau de sărbători, cînd Bucegiul e chiar bulevard. Au rucsacuri cu alimente, corzi pînoane ciocane, lărgă demontabila trusă de medicamente, stații. De multe ori nu mai au timp să-și ia cu ei de mîncare și stau flămînzii, și trei zile.

deceate, condiție fizică, echipament. „Primul ajutor e cel mai important, zice Jean Bocu. E noapte, nu-l vezi pe cel în suferință, îl pui în cînte, ca să n-adoarmă, îl can cu etia, dar și în spate, iar pe Vălele Jelepilor de mare ajutor e cabina. Îl aducem pînă sub linia telecabinei, îi acordăm primul ajutor și îl ridicăm cu sacul de salvare”. Nu își osu-mă niscui, pentru că nu pleacă neasigurați. Ceea ce face este meserie, și nu turism. Fieștri au doar vestetele și copiii lor, sau rude e accidentatilor lor. Salvamontistii în Bucegi au salvat, în 1988, 113 oameni. Activitatea lor, ca, de altfel, a tuturor salvamontistilor, este obștească. Iar dincolo, în cealaltă jumătate a existenței lor, au sarcini de serviciu, plan, răspunderi. Dar tot timpul sînt cu lafa spre munte și cu urechile atente la telefon, mai ales cînd Bucegiul ajunge un fel de Strada Mare.

RAZVAN BARBULESCU

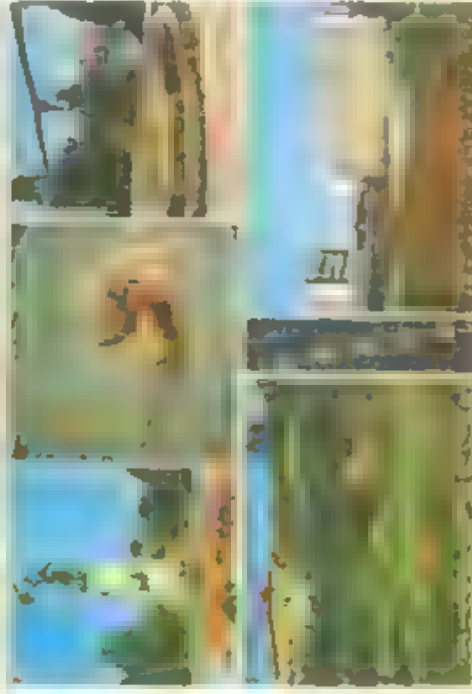
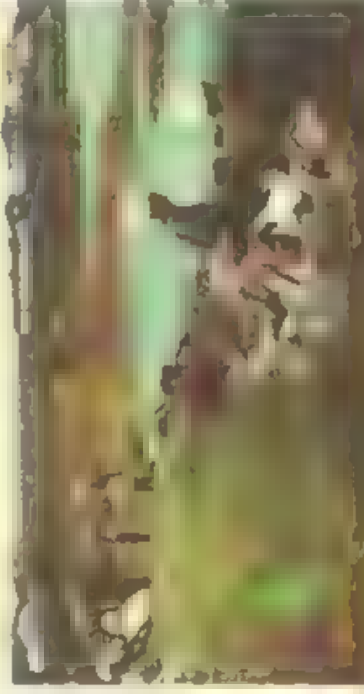
În secolul al XX-lea, în România, s-a dezvoltat o mișcare culturală și literară, care a avut ca scop promovarea culturii naționale și a literaturii române. Această mișcare a fost condusă de un grup de intelectuali, care au avut ca lideri pe Mihail Sadoveanu, Ion Luca Caragiale, George I. Ionescu-Buzărnescu, etc. Ei au avut ca scop să promoveze literatura română, să o facă cunoscută în lume și să o facă mai accesibilă publicului român. Pentru a realiza acest scop, ei au organizat o serie de manifestări culturale, care au avut ca scop să promoveze literatura română și să o facă mai accesibilă publicului român. Aceste manifestări au fost organizate în diverse forme, cum ar fi: conferințe, simpozioane, etc. În plus, ei au organizat și o serie de publicații, care au avut ca scop să promoveze literatura română și să o facă mai accesibilă publicului român. Aceste publicații au fost organizate în diverse forme, cum ar fi: reviste, etc. În plus, ei au organizat și o serie de manifestări culturale, care au avut ca scop să promoveze literatura română și să o facă mai accesibilă publicului român. Aceste manifestări au fost organizate în diverse forme, cum ar fi: conferințe, simpozioane, etc. În plus, ei au organizat și o serie de publicații, care au avut ca scop să promoveze literatura română și să o facă mai accesibilă publicului român. Aceste publicații au fost organizate în diverse forme, cum ar fi: reviste, etc.

TECHIRGHIOI

dupa
90 de ani

La 90 de ani, după ce a fost construit în anul 1900, în orașul Techirghiol, județul Mehedinți, a fost inaugurat un nou muzeu, care are ca scop să promoveze cultura și istoria localității. Muzeul este situat într-o clădire foarte frumoasă, care a fost construită în anul 1900, în orașul Techirghiol, județul Mehedinți. Muzeul este situat într-o clădire foarte frumoasă, care a fost construită în anul 1900, în orașul Techirghiol, județul Mehedinți. Muzeul este situat într-o clădire foarte frumoasă, care a fost construită în anul 1900, în orașul Techirghiol, județul Mehedinți.

PAUL ALEXA

CENTRUL LOCALITĂȚII

Cum se va prezenta viitorul oraș alături de cel actual

Istoria unei țări se scrie prin faptele
cei care trăiesc, devenind prin ceea ce
aceste fapte dețin, valori existente.
O epocă rămâne în altă măsură prezentă
proprie viitorului, în ceea ce durează
în forma acestui adevăr, epocă, în care trăim azi.
În România, înconjurată de milenii istorice,
dându-i dimensiuni de neimaginat, alterați
Marx, construcții economice și social ca ferăstrău
și simbolul simbol al acestui spectru, a modelului
în care trăim și ea
construcție de viitor de azi și de mâine.

[illegible]

Intensitatea miilor instalată
de lucru cu o rețea ierarhicizată
de distribuție pe felul a con-
dus în cazul unor crize, la
creșterea de nou cîntec obșteștii
și la reformare a altora în
noile organizații din trecut
În cazul unor crize deose-
bite, este posibilă și în li-
bră, în secolul trecut, în

centului secolului nouă-
zece, centrul obiectiv a fost
cel al istoricilor, politicienilor,
cercetătorilor, scriitorilor, arti-
știlor, dar și al celor care au
vocat și care au extins în urbi-
ce. Dacă nu poți rezuma ce
se scrie în curs de concepție sau
de redactare la Căminul Național
Străzavos și la Muzeul Național
și alături de Maria Samoilă
la Maria Gheorghiu cu preșin-
tăse, scriitorii centrale me-
dievizi, medievali și la secolul
finitivat, statul și scriitorii bipri-
lari, coraspunzătorii din
samuilor secolului. A fel, la
Deva, nouă centrul obiectiv, în
zeștit cu elidarea redactoare și
datorii sociale culturale. Acest
tot în contextul și pe teritoriul
național și vehiculat către și din
prelucul raportului planului național

[illegible]

LAC **enriched** **with** **antibiotic** **in** **the**

body **(Lysogenic)** **Regeneration** **in**

adult **mice** **(Suckling)** **to** **be**

Cele cere unul arhitect al zilelor noastre, angajat într-o operă de convergență și un dinamism fără precedent: „Dimensiunea omului trebuie să fie uncul reper”, spune, cu niște ani în urmă, marele arhitect Octav Doicescu.

el însuși angajat cu fervoare în această operă, adăugând „Tehnologiile ce decurg din științele actuale se pot schimba, pot cere noi adaptabilități).

dar niente nu este imposibil de

adaptat în structura unui oraș

funci cind bara de gindire ramine, mercur
de aici, de la noi, cu nevoie
si aspratile lui". E ceea ce

vedem practic, astăzi, în noul chip al crăielor României

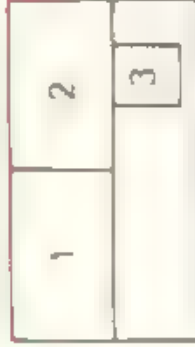

orașe a ridicat o serie de probleme ingenioasă rezolvate de corăbii funcționând și până câ, implantarea unor ansambluri noi, monumentale, cu caracter obșteasc reprezentativ. Într-nsuși, structura veteșilor extoriți a reprezentat un examen probatoriu pentru arhitectura și urbanismul contemporan românesc. Ultima soluție adoptată cu precădere în orașe cu o dezvoltare „structurată” și „mărită”, s-a materializat și ea în chip lăscic, examenul de care vorbeam fiind susținut în mod fusticat.

La Iași, Mureș de exemplu, esplanada centrală a orașului a fost de estuar munită. Piața Transilfior (de fapt, vechia albie a Mureșului) a fost de căm. orăș după ce a fost „trădată” (1). S-a constituit ca un ansamblu urban

E greu, într-adevăr, așa cum spune autorul articolului de față, să alegi, din infășășările noilor centre ale așezărilor patriei, acele imagini care, sugerind ansamblul, să se constituie ca emblema sau ca simbol. Cele pe care le prezentăm în

aceste pagini aparțin unor localități istorice, care, restructurându-și centrele, ca de altfel

întragul tablou, și-au sporit frumusețea, devenind demne și de tradiția, și de noile lor aspirații de viață

Așa este Bistrița (1), așezarea menționată încă din hrisoavele veacului al XIII-lea, așa este Vasluiul (2), orașul lui

„Peneș Curcanul” și al cititorilor lui Ștefan cel

Mare, așa este Iașiul (3), bătrâna cetate

de scaun, fata Moldovei de ieri și de astăzi

reprezentată în perioada care cuprinde secolele XVIII

XIX. Urmind exemplul orașului

un ansamblu monumental

conținând Fabrica și Casa de

cultura a ansamblu de factură

secesionistă, organizat într-

abecola a teștelor esplanade

zile noastre s-a inclus în

tr-o abecola „special creată” a

una din laturile — un ansamblu

clădit din Teatrul Național

districte dotări comerciale și de

alimentație publică, precum și

din locuințe

de ansamblu care, prin, cu

rețutarea sa specifică și prin

spontaneitatea organizației re-

port cu compoziția entităților

reștile de tranziție pe deplin

ideea obținut prin o soluție

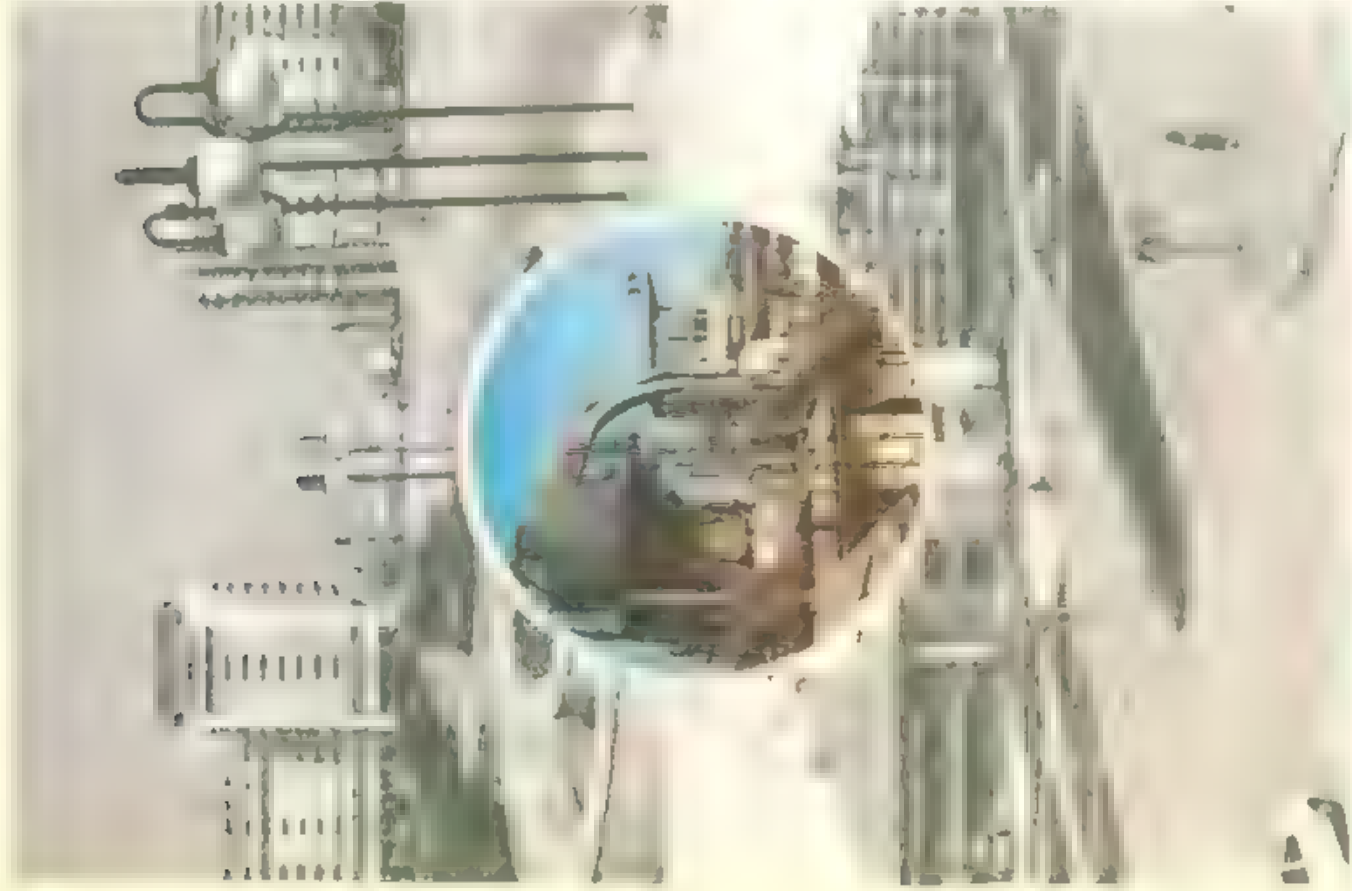
care, în ansamblu, a reînnoit

trăditiile și noile lor aspirații

valorii urbane care, anterior

za peisajul orașului

—>

„Mulți cred că o călătorie înseamnă neapărat un drum lung” scria Nicolae Iorga în 1936. Dacă e vorba de ați face recolta pe cale, nu e nevoie să-ți iei în piept lumea, să străbați mările și să-ți însemni pașii pe multe felurite și necunoscute locuri. Și în apropierea imediată e ceva de adunat care nu merită disprețul. Călător prin numeroase așezări ale țării, cărora le-a închinat multe și pline de dragoste rînduri, marele savant patriot nu se putea însă opri să nu nutrească (în orașe ca Iașiul, de pildă, al cărui nou și strălucitor tablou l-am văzut în pagina anterioară) hiranite de „decăderea locurilor „evlavie pentru trecut, milă și groază pentru vremile nouă...”

Cîț a trecut de cînd au fost scrise aceste rînduri!

Alte centre, alte imagini dintr-un şirag care învăluie, practic, întreaga ţară, ridicată pe vericalele noului urbanism la cotul

cele mai exigente ale civilizaţiei şi progresului. Miercurea Ciuc de azi (1) oraş în care, ca prunnoeni, conaşte noi de muncă şi viaţă asigură egalitatea deplină,

în fapt, a tuturor cetăţenilor; Zimnicea (3),

oraşul distrus de cutremurul din 1977, azi una dintre

cele mai moderne aşezări ale patriei Satu Mare (4), vechiul şi marele oraş de pe Someş, şi el amplu restrăcutat suc venimul

noului Factorul motor al dezvoltării industriale, gîndind
ce un proces cu multiple conexiuni sociale (imaginea 2,

Combinatul de celuloză şi hirtie — una din cele mai
moderne unităţi ale branşei — de la Drobeta-Turnu Severin)

apăsătoare, de apăsătoare, dăruie imaginea ce definește amplul proces de remodelare și de modernizare a așezărilor noastre — o marile satul, al cărui centru a devenit și devine altul (edificii de interes obștești, im portanți de artă, culturale). So cial culturale) în schimb, a ctele culturale (edificii de calitatilor deosebite, pe care prezintă tot mai marcantă în peisajul rustic, revăzând un grad nou, mai avansat, de civilizație, în concordanță cu exigențele epocii. În mod clar, de p r exemplu, înregistrăm o serie de locuitorilor, de valorile lor culturale, tradiționale, perene, pe care le înglobează în sinteza modernizării industriale, aceste centre sunt expresia reflecta re a tendințelor de modernizare a satului, proprii întregii lumi civilizate tendințe care în noi se afirmă astăzi cu o de clară, pregnanță de hârtie. Nu mai departe decât în aprilie 1981, la baza Legei privind înființarea organizației abilitate teritoriale în Republica

Societate, Comitetul obștești de Marș Adunare Națională a unui număr de douăzeci și trei de așezări rurale au obținut statutul de oraș agroindustriale, statul care urmează să fie dirigit, în continuare, și altor comune din țară.

Revenind la centrul obștești al orașului Valea lui Mihai, trebuie să înțelegem că, în acest sat, preocupări în domeniul de o uni că convergură, gândite și puse în operă, ca pretutindeni, sub îndrumarea și veșnică secretaraș general al partidului, în cadrul cărui act de construcție a unei noi și moderne clădiri, demne de epoca pe care o strălucită lucrări ca regularea red cursului Ibrăboșiei, de neuit natural importanță al orașului, sau construcția Metroului, ce s-au constituit ca adevărate pedale urbane ale Capitalei, se continuă, sub ochii și prin înfaptirea unui centru pe plan agroindustrial, lucrare temerară, de proporții gigantice, vizând nu numai sofiștizarea la nivel înalt a p ror, sub aspectul slujirii arhitect

Fotografia de sus a fost luată în centrul unei vechi așezări din nordul țării, Valea lui Mihai, investită, în aprilie 1989, cu statutul de oraș agroindustrial. Și aici, ca în toate așezările noastre rustice ridicate la statut citadin, imaginile noului, relevând o civilizație pe cit de recentă, pe atât de robustă, se împletesc intim și strălucitor în peisajul întregului, accentuându-i datele de esență

Valea lui Mihai — așezare cu peste 11 000 de locuitori beneficiază de o industrie și o agricultură moderne,

de rămurile de muncă și viață ale unui adevărat oraș

turale, a funcționării, a funcției de administrare și a centrului de administrare satului, dar și restructurarea unei zone urbane din centrul Bucureștiului — în aria altor zone centrale ale orașului. Și luată pe o înălțime naturală, în centrul unui ansamblu de clădiri publice reprezentative (int mpreună cu Școala, Biblioteca Centrală de Stat, Muzeul Național de Istorie, Centrul Național al Cinematografului, accesibilă printr-un monument al Bulevardului Victoriei, Școala, în Casa Republicii, sediul organelor centrale de partid, alături și statului, va îmbogăți Capitala cu o nouă valoare arhitecturală specifică, de o mar cantă pregnanță.

Prin aspectul lor politic, unul centru politico-administrativ al Capitalei, ca și centrelor obștești din alte orașe, re prezintă o resursă concentrată în dezvoltarea arhitecturii contemporane — devot și expresiv, plină și înaltă, pe o înălțime a formelor, a credinței romantice,

prof. dr. arch. GHEORGHE CURINSCHI VORONA

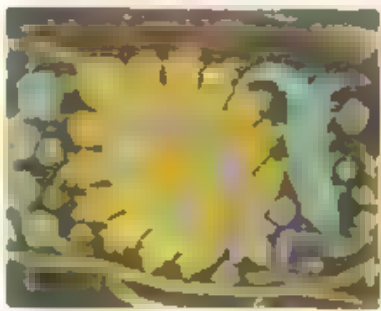

ASUPRA TIMPULUI ROMÂNESC O IPOTEZĂ

În multe texte arhaice ale poeziei românești poartă numele și colindă, apare un motiv important pe care îl găsim în frumusețe, și care intră în consonanță cu pasajul arhaic din *Amintiri* „mai jos” bătrânului căută-lui, pierdut din diverse motive, de la vătămarea la voranță și otrăvire ca semne de recunoaștere tuturor celor întrebându-l de descriere pe cît de minunată, pe atît de tulburătoare, a costumului cu care e îmbrăcat: „Al meu flu e cunoscut/C-un veșmînt pînă în pămînt, și pe ai lui umerei/Sîră-lucea lăcărului la cămăra, la teutor (cheltor na)”. Scrie și mirele sîrbătorii, Măicuta pe la mince. Scrie și sora mîndre dămince. În alte variante, pe cămăra apare „închipu-ma lumea” soare e „sens” pe pîpt, luna pe spate, iar cei doi lucrători pe umarul drept și stîng.

Dincolo de strălucitoare frumusețe a acestui costum cosmogonic care nu înălțîșează pe cei pierduți ca pe un tricar cosmogonic purtînd însemnele astrale ale orientării, apar în spațiul străine, departe de patria natală — marea bătrîna — motivul acesta poetic al cosmogoniei antropomorfizate, fiind în diverse zone ale culturii noastre populare ca vîrfurile albeberg ce refuză să se dervaze rostul masive, oricînd sale semnul cald, se pretează la o serie de inter-

Cămăra de sîrbătoare calendar străvechi!

A cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare
Cîntec de sîrbătoare

pretări care nu vor putea să epuizeze niciodată strălucirea sa pur itera- ra, ci doar s-o sporească adăugînd versuri și înțelesuri noi unu din- tre cele mai enigmatice fragmente ale străvechii culturii noastre populare.

Într-un alt text, la fel de vechi, întîlnim o variantă cosmică a motivului în sensu în care nimeni înțelegerea de la- mîile erau sîrbătorile în destulul uman ca echivalent cosmogonic. Cămăra de curmie Duce-o în călînie Măiculiță, mără mea, Pe mince de-a dreapta Să se scrie soruce.

Pe mince de-a stînga Să se scrie mureasa, Pe stînga dinapoi Scrie-mi plîng cu păru bărbat. Pe stînga dinainte Scrie-mi de-a murea ca- vate.

Latitudinea a o parte și pozițiile ce s-ar putea forma pornind de la sugestia palestrică a unei artiști scrierilor existente în cultura noastră populară și cîntecul prin deosebite cusute pe costumul popular (dar și prin întemeierea altor suporturi materiale, la fel de durabile și retrăscrute pe ca- pașuni), să remarcăm deosebită că fragmentele poetice menționate sînt aproape complete: primul — trimite pe cămăra de ritual universal, la dimensiunile și sensurile sîrbătorii ale corpului uman; al doilea — transcrie acești cosmogonici în registru pur cosmic, te- restrîngînd.

Se știe că poporul popular românesc în neastă murea sa diversitate de forme de la o zonă la alta — în special prin cultura sa abia prezentă masiv în piesele de vară și de arna împotriva evidenței că nu era practica la murele patrimoniu- lui — avea semnificații precizate în culturile soare- lui, ca simbol a cerului și spiritalității. Culoarea alba în ora specifică zeului Apolon ca simbol al luminii spirituale și al zeului Adonios, să pur-

—
tau straiu alb, obicei ce
s-a păstrat nealterat p
nă azi în vestimentația
țaranilor români. Straiet
a be, alt de nepractic
la purtare, nu-și găse
nici o altă explicație de
ci că îmbrăcămintea de
cult" (Radu Nițu, „Cul
tă" Soarelui în cultura de
ocuri românești).

Se vede că autorul
scris" la minci și la
cheilor în primul tra
ment citat, ne trimite fără
nici un dubiu la motivele

geometrice purtate și azi
pe cămăși de sărbătoare
re ale țaranilor din Marea
mare, cum și în alte zo
ne ale țării, obținându-se
sa ne punem întrebarea
absolut liberatoare de
că nu cumva aceste mo
tive dincolo de înmuse
tea lor strict decorati
va nu aveau inițial o
semnificație căendăst
că țaran din comunită
te tradiționale aveau
ata haine și de țeru
or tind de haine de săr
bătoare pe care le purtau
toată viața și care erau
moștenite de urmași și
partate pînă la detero

rare, cînd treceau în rin
dul straiet de lucru. Nu
cumva vechi voștră po
minten) își îmbrăcau ca
lenderul în zilele de săr
bătoare, numărînd trece
rea săptămînilor, a luni
lor, a anilor după sem
nele geometrice alt de
statomice prezente în for
mă și culoarea lor de a
lungul timpului pe be
zile cusute de tamînele
cămășilor, de pe umeri,
din jurul gîtului sau de
la cheutori? Nu cumva
cămășa aceasta, cu sem

unui costum de haine
poate fi considerată un
dintru indelenețurile po
moștărie ale țării, de
aștean marea din prime
taze ale civilizației săre
spirituale) ar fi poart
foarte bine simboliz
într-o înălțată și mîlă
fază arhaică, zilele a
toare și cănd de sărbătoare
u Zărele Mari a c-arău,
însăși ciclicitatea anotim
purilor și a fenomenelor
naturii, cu alt mai mult
cu cît formele geometri
ce care se cîș pe cos
tumul popular românesc
din Maramureș și din alte
zone ale țării, alt la băr
bătași și la femei, sînt
foarte simple, esenția
zate pînă la vocația ma
tematică a semnului plas
te și obținute, săc
toare cu cele prezente
pe funcile de tors pe care
fecu și împăstrează
pentru țete, dar mai ales
cu cele de pe răbojurile
pe care se înneau soarele
și apte a la stăru
lele de simbră și de-a
lungul anului, pînă toam
ne, cînd se „osîmbreau”
păcări și țetele și
breș își primea lăvă gre
șeală partea de brinză și
lapte după această con
lăbale arhaică.

Forme simple și
turate de lung și a tale
specifică a obiectului
purător de mesaj pe ca
re apar se cîș pe so
cul de pîrcă (dorul
măi scris pe țala pen
ci) pe țala și țetele de
măse pe ștercur pe to
lari și țete și în toate
ărele țetene țetene ar
hă țet și țetele și
țetele și țetele și
ale timpului, vremea era
tului și culesului, vremea
arabului la țetele și a
măsele și țetele și
măse și țetele și țetele
din țetele și țetele și
că timpul însuși era pre
zent permanent în țete
și în țetele și țetele și
va și țetele și țetele și
de țetele și țetele și

Forme simple și
turate de lung și a tale
specifică a obiectului
purător de mesaj pe ca
re apar se cîș pe so
cul de pîrcă (dorul
măi scris pe țala pen
ci) pe țala și țetele de
măse pe ștercur pe to
lari și țete și în toate
ărele țetene țetene ar
hă țet și țetele și
țetele și țetele și
ale timpului, vremea era
tului și culesului, vremea
arabului la țetele și a
măsele și țetele și
măse și țetele și țetele
din țetele și țetele și
că timpul însuși era pre
zent permanent în țete
și în țetele și țetele și
va și țetele și țetele și
de țetele și țetele și

— pînă la reintegrarea în

cosmosul nată

„Produsele toate

Pe piept și pe spate

Soarec cu razele

Cerut cu sticlele

Una cu lumina

Patru cu florile”

Nor li de ateme
nea, exclus ca o piesă a
portului popular cum e
pieptul — ale căru forme
complicate, din piele și
motive cusute cu vîm
toare migală și precizie
se transmitau absolut
identice de la o genera
ție la alta din moșii stră
moși și măsore timpul
în întinderea sa pe se
cole și milenii.

Dar ata o năta tulbură
toare dovada (din nenu
măratele selectabile) că
semnele de pe cămașă
de sărbătoare trebuia
cîte ce puțin să aibă
scriere sacra aduș în
du-ne în plină actualitate
mesaje exacte dintr-un
timp imemorial tulăat
de stralucitorul și vităat
cult solar al strămoșilor
noștri.

„Bulă de mălin verde

Da acolo cine șede?

Doi, surași

De porumbași

Și de-acolo și-o zburat

La ape de lingă sat,

Apă-n penie și-o lăut,

Pietricele-n

Cîntărele-n

Ca să și tacă curțile

— Da-n curtea cine se

dat

Marie, tată-afineală

— Da' de lucru ce lu-

crează?

— Împistrește,

Papistreșto

Gueraș trăfine so,

Cameașă trăfine so

— Ce ț-aș da Marie

fe

Să mi împistreșt și

miez

Da-ț-aș oi.

O' da-ț-aș boi,

Da-ț-aș cară

Cu odăoar?

— Mie nu-mi trebe nimă

că

Numa vorbim de asară
Co-o ieși pe poartă-afin-
ră,

Cu pârul rălunzat,

Cu cizme negre-ncălțat,

Cu după cu șnori mul-

te

Cu pâră-ncălțat pe trun-

te

Cînd intra vorbim n în

da

Cîmpu lui giuca pă grin-

dă

Tăt în cercuri de ogin-

dă

Cînd intra vorbim cu n

casă

Struțu lui giuca pă

mesă

Tăt în cercuri de mătă-

șă

Motiv de la începu

tu aceste călînde este

cunoscut din legenda

era probabil una dintre
puținele persoane alese,
care, în vechime, cunoș-
teau opera a marelui de
sărbătoare semnele ve-
chii, or calendar solar
„Împistrește / Papistreș-
to / Gueraș trăfine-so /
Cameașă trăfine-so” în
aceste versuri cuvîntul a
păstrat parțial rezal-
tul unei conștenții a îm-
pistri ca popii cei bă-
trîni ca preștii vechiului
cult solar despre care es-
te vorba și în fragmentul
„Cămbalor extras și el-
dintr-un străvâchi și leu-
mos cînd

Cu n s-a și măr în

s-a

Dămine bari dămi

ne

(conștența de Densu
și nău în Jucă preșto-
rica) polivitate a o-
așal po pămîntului car
pato-danubian n lmi
pută-memot de ut lten
pău soare măgărit (dal
bă mănăstire” sau bi-
serica băla) care era m
grîi de păsărităta
re Faptul că Marie la
ta albrecia stău acas
te curțile și coase ne
face să credem că era c
vestală în templu soare-
lui atributul (preșpica
bi) albrecia noavă ad
aș sens decit „apă-lina
tor cultului solar” Ea

E o dalbă mănăstire
Și o gătă de slintire,
Pe la praguri

Înt de marmuri

Și dău în pl n de pra

puti

— Da-n ea oare cine

sunt?

Ca altor - Ion cel

dînt

Și cu nouă popii bătrîni

Rășă lac de septa

m-n

(opera de împistri-

re și „păpistire (bract

acereș, forme geometri-

ce se fac și pe „ouăle îm-

pistrite” din Bucovina și

Maramureș) o altă de îm-

10 MAEȘTRI

În arta tapiseriei

O dată cu obiectele de artă, artistul creează nevoia pentru acestea. Mai bine zis, produce resurecția ei fiindcă talent și parcă dintodeună, n. public există născând o înfinitate de nevoi întru frumos. Afel spus, cel mai original dintre plasticieni nu-l încredințăm absolut în public, somnolind de veacuri, așteaptă să se impună nevoia căreia, de fapt, artistii îi ies în întâmpinare. Creatorul stimulează gustul public și e, în egală măsură, controlat de gustul public. Artistul nu-și dau seama în ce fel sunt ei controlați de nevoia spirituală generală, de aceea dorința care răzorește, eșapă mai întâi ca aia, îndreaptă atente categorii de public spre anumți artiști. Putem creați se gândesc la asta și, dintre esteticieni, abia câțiva. La nivelul unui gen artistic însă chestiunile sînt mai clare. E suficient să ne întrebăm de ce tapiseria s-a resimțit atât de puțin de revolutie artistică ale secolului al XIX-lea. E o realitate că excepțind o sea mă de avangardiști de plasticieni care au încercat să trateze tapiseria ca obiect în dimensiuni și să realizeze în materiale textile ceea ce alții au izbutit slujindu-se de variabile materiale (carton, ciment, oțel, aluminiu, fibre de sticlă etc.), marea mare a creatorilor de tapiserii a păstrat și-a rălănat tehnicile și, evident, năzuințele tradiționale. În arta tapiseriei, tradiția s-a manifestat mai autoritar și, la urma vremii, mai stimulator decît în multe arte. Schimbări s-au produs, dar numai acolo unde se puteau petrece fără să aleagă tehniciile și, fapt deosebit de important, elementele de rezanță cu publicul. Altfel spus, tradiția a operat în termeni de creație de tapiserie pentru că publicul beneficia de la tradiție. Faptul nu cere o argumentație sofisticată. O tapiserie e și o considerabilă investiție. De aceea, de regulă, creatorii de tapiserii lucrează pe comenzi. Foarte puțin! Dintre ei fac expoziții — precum pictorii, binaoară — așteptînd să se ivească un cum parator. Și dacă e iac, asta se întîmplă a tineretului și e necesar să războie din cercul condiției de debutant în expoziție e vizitatorilor în retrospectivă aproape că nu apar decît lucrări din așa zisa „colecție a autorului”. Invers, premisă de obicei, lucrări n. expoziții colective în triennalele și quadrienalele artelor decorative. Tot aici sînt prezenți unele piese cu caracter inovator. De regulă, în secolul de aur al lucrării se încadrează indeobște prin tehnica țesutului și prin materiale n. tradiția genului, consolidînd o. Dacă în pictură și sculptură se cunosc nume ce susțin o condiția celui ce experimentează continuu, în tapiserie experimentele sînt citate împreună cu momentul care le-a favorizat. Destinul unui creator de tapiserii are nenumărate condiții născute specifice de care pictorii și graficienii sînt eliberați. Din care cauză, dintre absolvenții secolilor de arte decorative de la institutele de artă puțin reușesc să activeze toată viața în genul pentru care s-au pregătit. Adeseori, pictorii sau graficienii — și cîteodată și decoratorii — obțin comenzi pentru tapiserii. Dintodeună s-au executat cartioane (de transport în tapiserii) după picturi vestite. De-a lungul vremurilor pictorii au conceput imagini speciale pentru a fi prelucrate în atelierele de tapiserie. În grupul pe care l'înălțăm cititorilor noștri, prezentăm artiști ce s-au alinați în chip de întorsuri. Există pictori care au produs un număr considerabil de tapiserii. Nu s'am solicitat pentru acest grupul, intrucît în conștiința publicului ni conțenează că meștri ai secolului. Realizări remarcabile semnăază Cornelia Ionescu, Daniela Grusevski, Beria Mirzabekova, Ana Lupeș, Maria Ciupe, Ileana Dăscălescu, Aurelia Ghiță, Grațela Stoichiță, Ileana Teodorini, Dan Dumitru, Constantină, Sănda Bucur, Aspazia Burduja, Filaret Olier, Geta Brădescu.

Nu putem încheia, iară a aminti numele lui Mimi Podeanu (1927 — 1975) o artistă care, în scurtă și dramatică viață, a clădit un tip de simfonie și o măiestrie ce vor rămîne întotdeauna de referință.

TUDOR OCTAVIAN

ILEANA BALOTA

Născută în 1929 la Cluj Napoca, Conf univ la Institutul „Nicolae Grigorescu”, București Debut 1955 12 expoziții personale — la București, Baia Mare, Oradea, Cluj Napoca Timisoara Salonia Premi la „Cin trea României”, Premiul UAP 1964 Mențiune la Ertur Plachotă la Valparaiso, Premiul „Flacăra”, 1987

Ordinul „Măruț Cultural” clasa a IV a. Participări la expoziții de grup și internaționale începând cu anul 1955 și la majoritatea expozițiilor de artă românească în străinătate Participări la saloanele și expozițiile naționale curente și reprezentative Lucrări în colecții particulare și de stat din țară și din străinătate

TITINA COMȘA

M 1927 Slăvița, Jud Gorj
 Absolventă a Institutului
 „Nicolae Grigorescu” De-
 bulb 1954 Expoziții perso-
 nale: Suceava, București,
 Roma, Bruxelles, M. din Bonn,
 Darmstadt, Bad Neuenahr
 Sebes, Alba Iulia, Craiova
 Premii 1970, Vichy, Fran-
 ța, 1972 Clermont Ferrand,

Franța Expoziții de stat,
 bienale și triennale de arte
 decorative din anul 1954,
 participări la marile exposi-
 ții de artă românească din
 străinătate. Numeroase călă-
 torii documentare în țară e
 uropene. Lucrări în colecții
 de artă și particulare din Ia-
 ră și de peste hotare

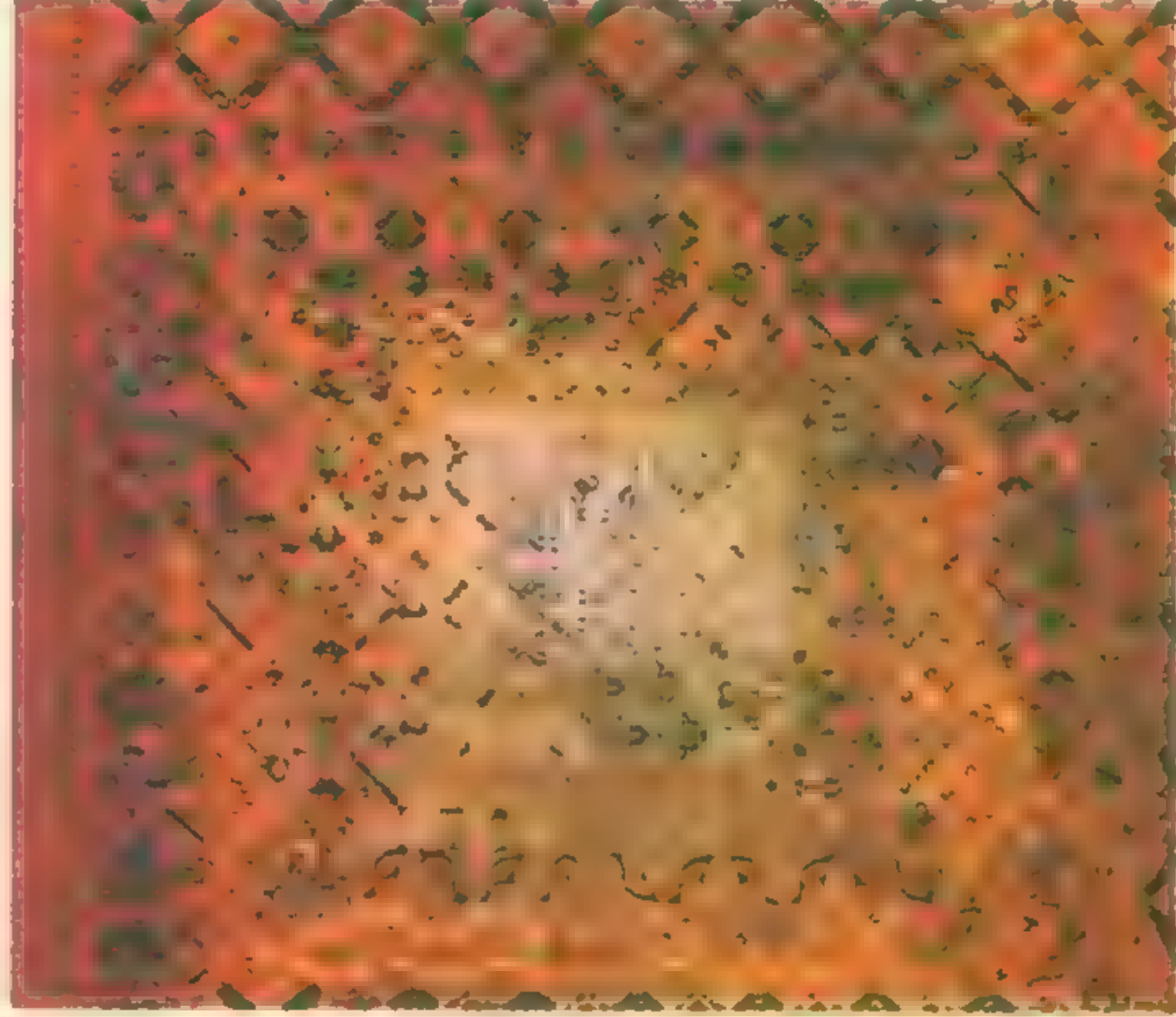

LENA CONSTANTE

N 1909 București. Studii Belle Arte (absolvite în 1933) cu Ipolit Stîmbu și Cecilia Culescu Storcă (pictură și arte decorative). studii de pictură la Paris (1933-1934). Debut expoziție personală de pictură Dalles 1934. Alte expoziții personale de pictură 1937 și 1945, Sala Dalles. Între anii 1932-1940 participă, sub direcția lui

Dimitrie Gusti, la compunerea monografice din comunitățile Runc, Drăguș, Șanț, Cornova, Dornești-Muscel. Studii despre icoana pe sticlă. Expoziții personale de tapiserie: București (1966, 1976-1982) Oradea, Paris, Rennes. Lucrări în colecții de stat și particulare din țară și din străinătate. Premiu la Erfurt.

N. 1983, Craiova Absolven-
tă a Institutului „Nicolae Grigorescu”. Debut 1968 Expo-
ziții personale. 10 (la Bu-
curești, în galerii și la Mu-
zeul de Artă al României), la
Uppsala, Finlanda, Oradea,
Galați, Constanța) partici-
pă la expoziții ale artelor
decorative în țară, precum
și la un număr important de
expoziții de tapiserie și arte

decorative de peste hotare,
începând cu anul 1969. De
asemenea, la cele mai mari
expoziții de artă românească
organizate în afara grani-
țelor țării: Diplomă la Erfurt,
1976, premiul U.A.P., 1979.
Lucrări în muzee și colecții
particulare din România, Su-
edia, Elveția, Portugalia,
S.U.A., Noua Zeelandă, Aus-
tralia, R.F.G., Canada

ȘERBANA DRĂGOESCU

DIMITRIE GRIGORAȘ

N 1934, Cîrligi, jud. Bacău.
Absolvent al Institutului „Nicolae Grigorescu”, secția pictură.
1960 Asistent universitar.
1965. Debut 1957. Expoziție personală în 1968. Lucrează pictură de șevalet, grafică, tapiserie, mozaic. Participări la expoziții colective, anuale, republicane, la numeroase expoziții de artă românească peste ho-

tare. Lucrări de artă monumentală și ambientală: „Căminul și pitești”. Autor al unor tapiserii de dimensiuni mari și foarte mari. „Unirea”, la Palatul Culturii (4,20 m. x 6,20 m), „Ștefan cel Mare” (6 m. x 4 m), „Culesul fructelor”, „Fetele Dobrogei”. Două mozaicuri monumentale (3,22 m. x 6 m) la Muzeul Miller Central.

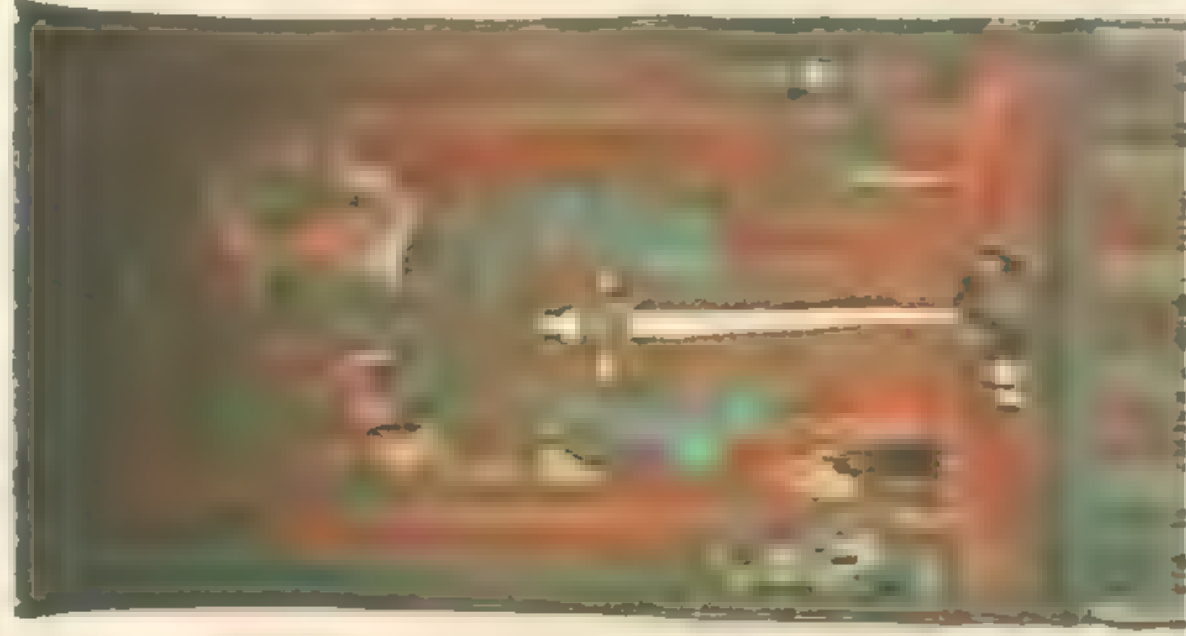

GEORGIA LAVRIC

În 1949 Cîmpulung Muscel Absolventă a Institutului „Nicolae Grigorescu” expozitii personale de tapiserie, miniaturi, textile și vestimentale la Constanța, București, Mamaia, Cernavodă. În anul 1983, 1985, 1987, 1988 Din 1978 participă la expoziții de artă decorativă cu ceramici, republican și la manifestări

între grupuri precum și la expoziții de tapiserie din strălucite lucrări în muzee și colecții de stat și particulare din România, Austria, Belgia, Franța, Grecia, Elveția, R.D.G., R.F.G., Peru, Turcia, S.U.A., Anglia, Canada, Columbia, Israel, Austria, U.R.S.S., R.P. Ungaria, Japonia.

ELENA HAICHKE MARINĂSCU

N. 1936, Galați Absolventă
a Inst. „Nicolae Grigores-
cu”, 1961 Debut: 1964 Ex-
poziții personale 1974, Bu-
curești, 1975, Viena 1975,
Klagenfurt, 1976, Galați în
anii 1974 — 75 a urmat un-
curs de specializare în Au-
stria participă, din anul

1964 la expoziții colective
în țară și peste hotare Me-
dalia Ordinului Cultural în
1968, Premiul I la „Cîntarea
României” în 1977 Lucrări
în colecții de artiști particu-
lare din România, Bulgaria,
U. R. S. S., Polonia, Austria,
R. F. G., Elveția, S. U. A.

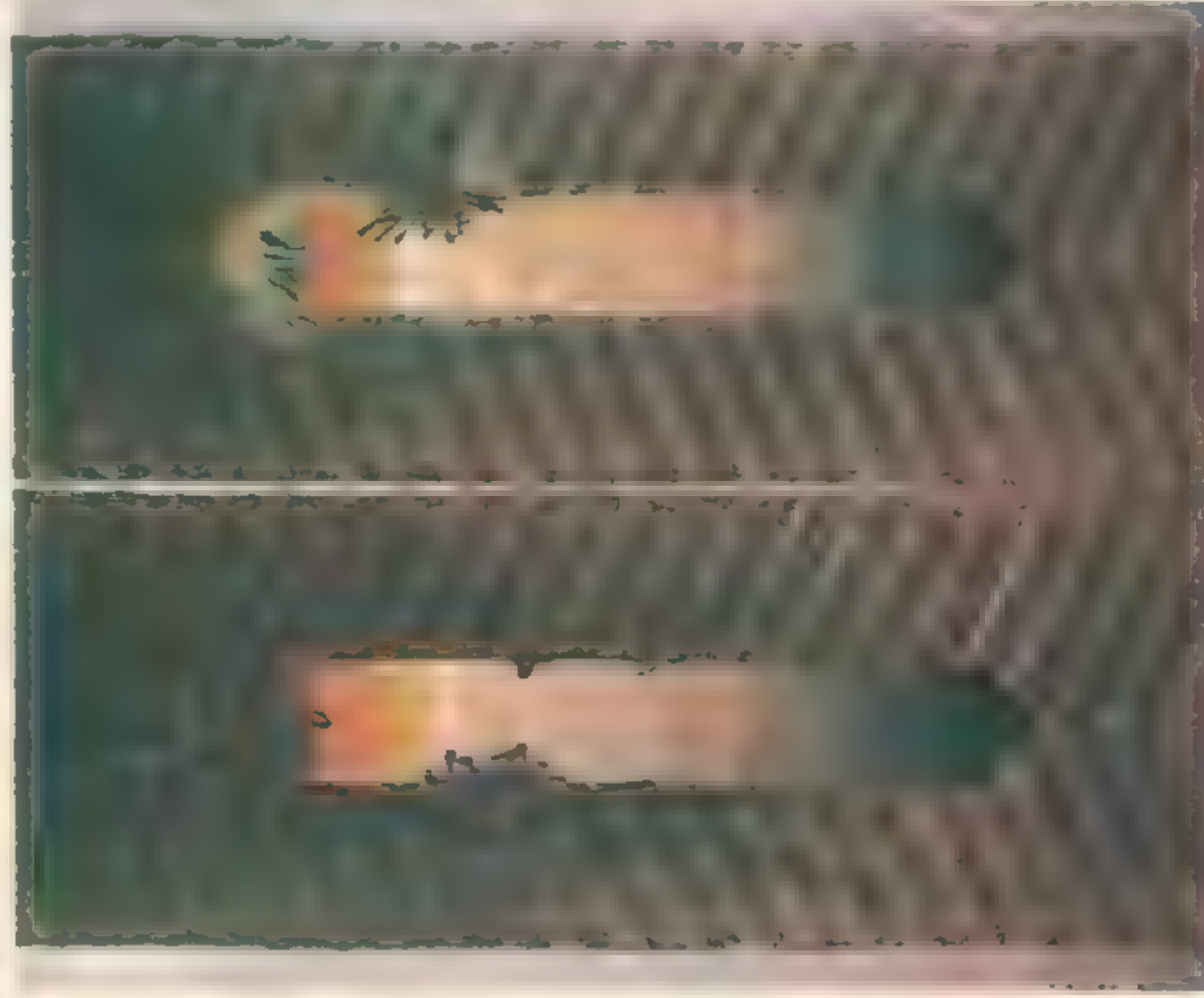

N 1949, Iași Absolventă a
Inst. „Nicolae Grigorescu”.
1966 Din 1966, participă la
toate expozițiile colective,
municipale, republicane și
omagiale precum și la toate
marile expoziții de arte de-
corative din țară. De aseme-
nea, la cele mai importante
expoziții de artă românească
trimise peste hotare. Ex-

poziții personale București
[1969 1973, 1976 1982,
1988] Iași, Botoșani, Roma,
Düsseldorf Valbert Hilden,
Krefeld, Bad Oeyenhausen
[R F G] Studii și călătorii
de documentare în multe
țări europene. Lucrări la co-
lecții de artiști și particulare
din România și de peste ho-
tare.

CELLA NEAMTU GRIGORAȘ

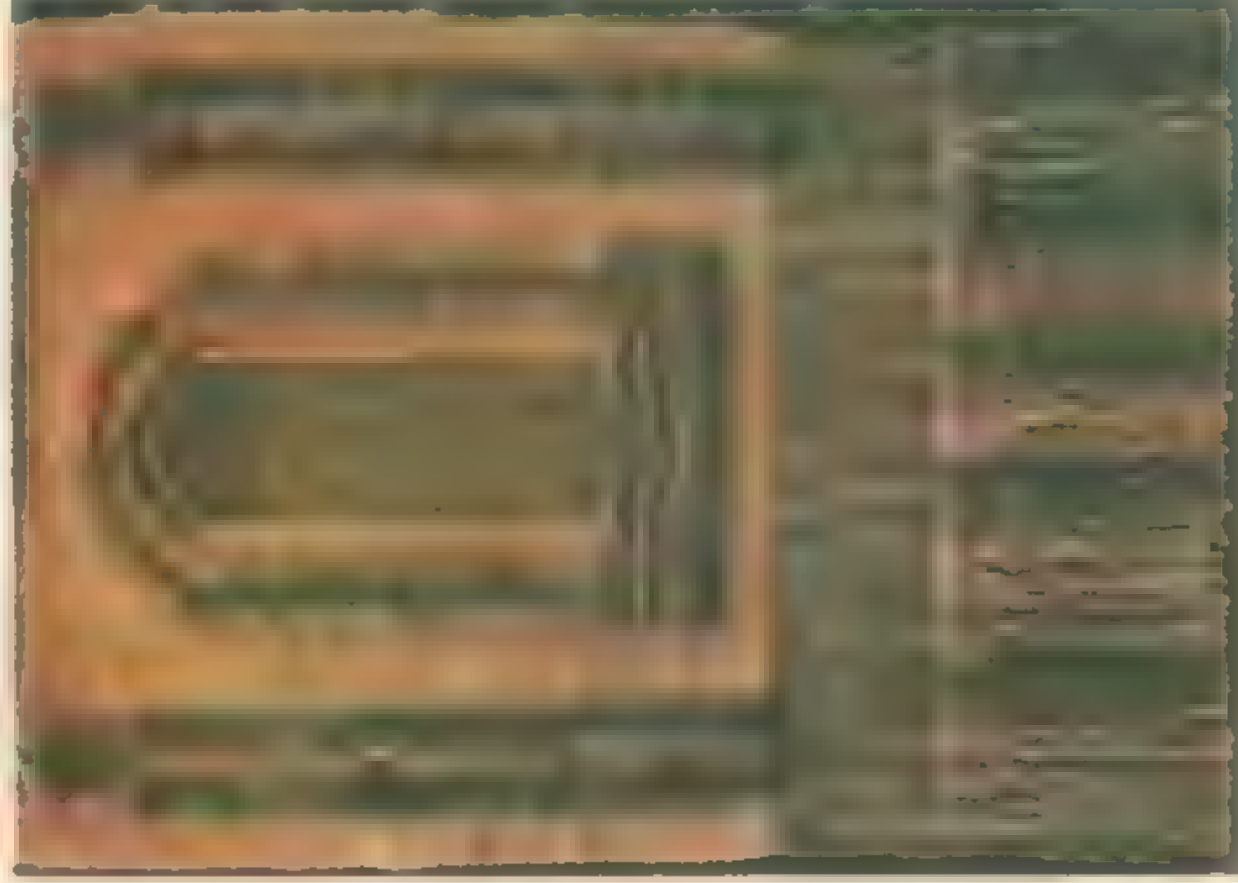

LUCRETIA PACEA

M. 1924, Sanft Quaranta,
Albania Studii la Academia
liberă de pictură „Gugula-
nu” cu Bessu și Ciucurencu
Debut 1936 Expoziții per-
sonale (1971 București) și
de grup (Linhöping, Suedia,
Paris) Diploma de onoare la
Erlurt 1974 Premiul la „Cin-
teaza României”, 1977 par-

ticipă la expoziții de artă co-
munească organizate la
Moscova, Praga, Alexan-
dria, Berlin, Leipzig, Roma,
Düsseldorf, Leningrad, Bu-
dapesta, Brno, Philadelphia
precum și la o serie de ex-
poziții internaționale de la
Gusaria la Budapesta, Erlurt,
Stockholm, Plovdiv

Sub cupola circului

De unde începe

FABULOASA

Un basm frumos despre curaj se
începe pe stâlpii de piatră
care stau în jurul
cupolei, în stăruirea
unghiului de cunună

Un basm frumos despre curaj se
începe pe stâlpii de piatră
care stau în jurul
cupolei, în stăruirea
unghiului de cunună

Un basm frumos despre curaj se
începe pe stâlpii de piatră
care stau în jurul
cupolei, în stăruirea
unghiului de cunună

Un basm frumos despre curaj se
începe pe stâlpii de piatră
care stau în jurul
cupolei, în stăruirea
unghiului de cunună

Un basm frumos despre curaj se
începe pe stâlpii de piatră

care

ceș în adăritul bu hiel de sa
ceșe în țară și în străinătă
In spatele aplauzelor se ascun
de însă o mare truda a omu
cu și u amuzant învinte di
a imblinzii len. Pantera Nec
a și u dresat propria răbdă
re curaj concentrarea în
care salt a fost repetat luni de
zile, apelându-se la un singur
argument: buclă de arge
la recompensă. La reprezentă
acadevuu, ciuducul, căci len
intră în scenă după un priz
pe salutate. „Ca să faci dre
saj, trebuie întâi să umbrești
mult animale. Au infere
cum ai putea să le bați, să le
înfrunți. În fiecare seară
Elena Tipă da cu toată periculă
tă, și asta îndă a d și uat sa
mingue cu inimă și inimile an
maier.

Alee, hapi! Numarul a-a în
cheat. Cu o mare țână. Căz
ceșe din arenă purtând în bu
bucă, uitul într-un colț și ab
chilozat de nesofisticată

Intenția de marcare a d
cu teze de raliu un minut

Pe bunc, călătoresc trezizat
alături, o pisică și câțiva por
cei, o vulpe, vecină cu până
papugali, pelican, un porc, o
soacă, un șap, cum spui, po
nei. Puștilor din stă se pre
zintă o erată vie la pe t și li
despre meciurile dintr-o lume
terry și despre cadut și cum
trei culpi asupra celestelor
moderni ară a lui Noa. Nu
Arca lui Dermenși, cu mol
de electrocar. În 50 de an
Sergiu Dermenș a dresat a
proape toată zoologia

Me au scaput nrevitebrate
le, felinile, cu o fire mult preu
deosebită de a mea, și luzaud,
campion al prostiei, ca în pro
arb. Am simțit puștilor dresă
sului pe la 6 ani, când am reușit
să conving o cioară să-mi stea
tot timpul pe umăr, așa cum
cazusem într-un film cu rep
și șomri. Ki hord corbul bra
nel cu nume istoric, în loc să
puștiască semințe pe timp

Dornier,
 100 Park
 Dr.
 New York 100

[illegible][illegible]

[Faint musical notation on staves]

[Faint musical notation on staves]

Un porc care
sare prin

la bătăi

de ce

pe

drept

Tot Dumnezeu

SA

speculizat

într-o astfel

de mizerabilă

unor

adversități

suferințelor

gostit de ea și acum ea atinge

când "dăducea" cu căteful era

atule de gradul unu Acum ar

de rezoluat o problema urgen

tă în cabina de aterări O stră

de cășere de lemn ne face să

credem că pregătește un tur

neu Tachios, în vază o pastila

unul din capacele de lemn

Electrocutați de frică, execu

tam un triplu salt în marșă

tier, aproape de recordul mon

surpe boti, înlocuiește cu un

scut urus de melonă Din pie

lea lui s-ar eroi pe puțin 20

de peretele de panofii, cu pozele

asoriate Dreptul îl mângui

pe cap și el începe să se de

ruieze cu un furtun de pom

libidinal pare că ghicind că an

libidograma i l-a recomandat

India, serpi se descomatește du

pă melodi în chera soț Dar

Sergiu Dermeni nu știe să

fluer pus în gură a fost cel

cu care a orbitat un meci între

colegi în curtea școli, cum cu

acesta nu se îmblânzese nici

pothalgist, despre pioni ce s

mai vorbim S-a întrebat ce ar

putea să placă singelui tot e

ce de repidă Și a încercat într

minute în captor și a încrecut

celuius în plus te-ai produs

o mare satisfacție Atui

și a încercat dreptul în proa

pe fierbinți și serpi l-au cătat

lauri scrisnet de nase, cu în u

facul lor ubișnuț Așa a pre

gătit un detașament de pionii

și bina pentru dansatoarele cu

serpi

Spektatorii cred, poole, ca e

us, și acumulează execuția în

felul de acțiuni neînținse în

tingho, în putere sau pe bu

chetele polare în spatele pa

se ascunde însă o muniă și

studiază tomuri întregi de zoo

nu de a deschide inunde de i

mator, de a le remedia cu con

portamentul A pus la pânză

adevărata tehnologie de de

aud de metodele dure, într

blinde, ale recompenselor și cu

ntului bun, se potrivește cu

lungate, dar umane și sig

re Trebuie să știu să radiogra

conform talentului lui Am ob

se și la ome sunt mai inteligen

te, se angajează mai bine la

lui Drum lung, dar interesant

și mereu altul, ca și fiecare elev

tuși lui

(cum a reușit Sergiu Der

meni să devină maestrul co

de pe coș în arenă să danse

haru? Le ridică cite un pînă

în ritmul muzicii și încet le

facea cadou o bucașă de sa

lam Și asta de 50 de ori pe

zi, timp de 6 luni Încet dar

asorta cu cel auditiv și gus

taliv, Pentru asta își trebue

insă un munte de răbdare și

pusune Prioroangele berze

lor au fapăt în acordurile la

rit Bătrîne pentru formația de

danșuri a cercului, au fost

de o împlinire stranie, în

berzele vedeau pe îngrijitori

NOPTILE ALDE
37W
ALE
101
OLEC DAWOWSKI
3370

N-am crezut în
spusele uluitoare
de unor oameni care
sau n-au dormit
niciodată, sau
ce sunt suficientă
doză de căldură,
există impulsul fundamental,
acțiun, energiei,
totuși și zece.

Oleg Danovski, după
12 noaptea, își
concluse

Jucătorii Daniei. Danii sunt
 cunoscuți la nivel mondial
 datorită adevăratei măsuri, și
 de fapt este o sculptură
 cunoscută înclină să cred că da
 parții, cu lipsă de
 estetică și al înaltă tensiune
 asupra masei — de îndată
 la marea experiență în
 imagine împreună cu Sonda
 Orleans — studii de dans în
 Muzica engleză și dans

programul de lucru
într-o excelentă
formă. Respectiv
acest
orar și acum, la 72
de ani. Celebru
dansator și maestru
coregraf, de când
se știe, a dus
această viață, nu
numai pentru co-
profesiunea sa într-
un noaptea.

rel ore le am pierdut
la fiecare 24 de ore
dar numai cind nu
jesc zorile — ne
Oleg Danovski
am cunoscut pe
cand am inceput
acum regret
- Dar acum?

cu 100 de ani înainte de sosirea
tor de la 50 de ani, cu clasica
silueta a dansatorului de pro
fesiune. A fost in acelasi timp
un dansator de succes, un
pretor cum a fost in tinerete
Carmen, dar si un actor de
teatru. A fost, de aseme
na, un dansator de sala de balet
neobosit pe meridianele lumii.
Scanditul era in el o specie
care nu era cunoscuta

[illegible][illegible]

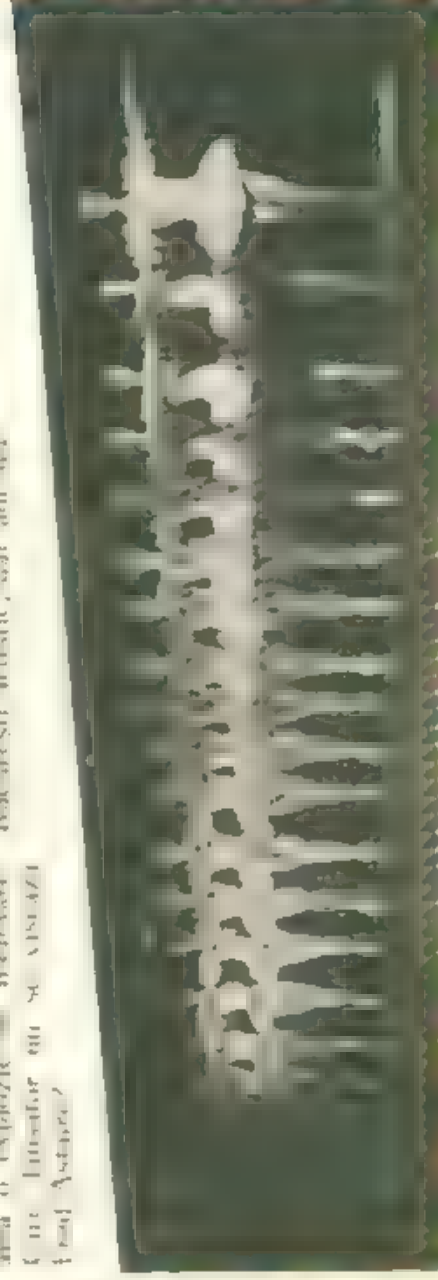
THE **AMERICAN** **MUSEUM OF NATURAL HISTORY,**

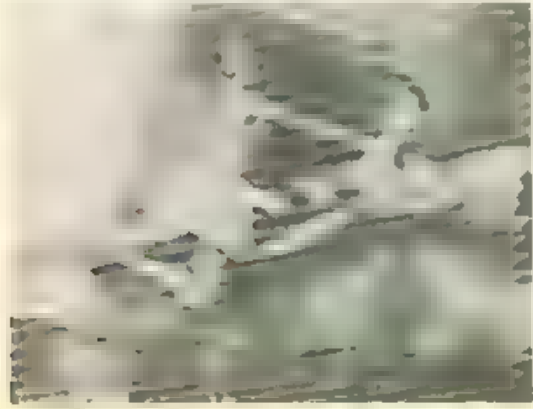
CITY OF NEW YORK.

[Faint bleed-through from the reverse side of the page]

[illegible]

χ^2 for $\alpha_1 = 0.05$ and $\alpha_2 = 0.05$ is 1.92. The test statistic is 1.92, which is less than the critical value of 1.92. Therefore, we fail to reject the null hypothesis. There is not enough evidence to conclude that the proportion of people who are satisfied with the service is different from 0.5.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

tr un galop pe care nu-l poate
înțelege spectatorul, care își
vede artişul preferat numai
imbrăcat, trăind pe scenă con-
form partiturii. După ce se le-
asă cortina și se sting reflector-
ele apare abuzeala, se simte
stresul, jectul, regretul, re-
gretul, căci, după ce s-a
este o muncă organizată după
reguli severe, cu program ca-
re nu admite vedetisme, cu
ne umară, cu critici de o duri-
tate neobișnuită, cu triumfuri
dar și cu gelozii, cu cana-
derii, care se fac și se desfac
după tăria de caracter.

— Am trecut prin toate! Am
fost când copieșt de fericire,
când în cea mai amară deznă-
dejde, mai ales după ce am ie-
șit la pensie și mă simțeam în

plină putere de creație. Am
sambul Pantasio, pe care l am
creat atunci, a înfrunat mul-
te obstacole, ca aproape tot ce
am întreprins eu. Dar aceștia
sunt cunoscute de prieteni, de
lumea teatrului, și acum le fac
publice într-o carte, care ur-

mea să scriu.

— Mă trimiteți la ea, ca să

știți sigur că o voi citi?

— Probați continuu că sin-
teți un reporter în acțiune. Dar
deci Așteptărilor, de pavy-
stră apare în același timp cu
cartea mea! Așteptărilor se vor
repetă, lumea va spune: iată,
Oleg a îmbătrânit, mulți se vor
bucura, așa că, acum, îmi co-
pun să fac.

Se caută în buzunare cu un
gest familiar. Soția sa, neli-
tă de lângă Oleg Danovski de
40 de ani, îl înțelege din privi-
dă după o ață de lungă conviețui-
re și o dragoste statornică. Cu
un zîmbet inefabil vrea să l
oprească.

— Ingerul meu păzitor nu-mi
dă voie să fac la asta. Z-
mă controlați, mami și pe
să-mi din supă. Descuța cu
deci și eu, cum se mule-
că, să-mi.

Să-mi Oleg, Danovski
sufără, ca noi toți, de o boală?
Nesupus, își aprinde o țigară,
pe care mi-o explică.

— Am fumat o sută pe zi.
Îi rog să repete.

În timp ce dumneavoa-
stră dormiți, eu lucrez și am,
în țigară, un partener. Acum

sumez numai zece, pe care mi
le păstrez pentru noapte. Cul-
mea este că sînt un adversar
al fumului. Cine poate să se
lase, cine n-a început să nu
înceapă. Ziua trece fără să am
nevoie de țigară, dar, după mie-
zul nopții, cînd încep să gîn-
desc curtea și am o simțire
spectacole și să continui să
să-mi spună că o să-mi
flutură țigări mă inspiră. Sînt
pe cale să public cărți serioase,
care să rămîină și după ce voi
fi în lumea umbrelor. M am
într-o zi, într-o zi, într-o zi.

Mă simțeam în lumea um-
destăinuiește în lumea um-
In fiecare noapte adorîncam
cu gîndul la cartea pe care o
lăsasem pe masă. În fiecare di-
că pierdusem alita vreme și
meru mă gîndeam la viitor, și
mereu doream alte cărți, și tot
ce făceam, făceam pentru vi-
pă alta, cenușii, monotone, îtu-
minate de aceeași dorință.

Cînd am văzut eu cea dinlîi
floare? Și cînd am zîmbit eu
urmărind, cu ochii, un flutur
alt? Cînd m am înrînat, co-
pleșit de apăsuri reci și roșiet
ce, care se preling pe ziduri în
sîngerind bulvardelor? De ace-

trăitoare. Sînt umbre în via-
ta mea puternică și fierbinte,
care mă fac să mă aflu eu.

Nu-mi rămîn în minește vapo-

Reclama "Fantasio",
sub directoratul artist
Oleg Danovski
(scrieți la 100)

Reclama română în coregra-
fia lui Oleg Danovski
la vârsta de 12 ani,
impresă cu prima mbră-
Lencia Șerănescu, sus-
ținătoare în repeti-
la vîrsta de 12 ani, și
cu (scrieți la 100)

MICROSIOANE

REVIZUIRE

**La un an după căsătorie
Kunec își luă ciorapi și lăcun
că se ferească**

— Ce al, komeu? se mra?

Jubeta pufel in rîs

— C'est tout vu, dit-il. Ça m'a re-

Romca aruncă pe fereastră și

Ca să grăte că și ea poate
arunca pe ferestrele cîte ce-
lăbete dădu brînci unei vaze
de flori. Vaza se rostogoli și era
cît p ael să cadă în capul um-
bratului.

- Jlei ură el scârle

Vestiți de treburile noastre

[illegible]

...

... ..

— אלה המצוות אשר צוה ה' את משה ואת בני ישראל לומר אל בני ישראל

VASILÉ BARAM

VASILÉ BARAK

Bar en nu o vol ma! puten as

— Dacă abia spre dimineața
vă culcați, la ce oră începe re-

— Normal, la ora 10. Naș
renunță la țigară Pe scenă aîm

despre ce vorbesc. Eu gîndesc

în şir, nu are pe scenă încă
cînd să improvizez. Nu mi au

... care se dau drept arit

batalionul sunt cunoscutе și se
vere, precise ca ale matematicii.

cu clasa, nu se pot sari. Nu ori-
cine ştie un tango e şi dansa-
tor, nu oricine ştie tabla în-

mulțrit e și matematician. Nici
ciupercile după ploare nu se
culeg toate. Gloria de dansa

lor precum nu m-a ispitit. Am
adevărati pioneri am fost ca

Ma nu la teas E tel dnu
Nu po sa cred ca am tre

cute, lăză să sunt, bariere di-
tre o zi și alta, și să nu fie 31
decembrie, singura dată din an

ciind nu dorm. Oleg Danovski
e un vrăjitor nu numai pe sce
nă. Sola sa imi cere scuze

— V am făcut să pierd.

Eu mă scuz, pentru că hîr
r, pregătă de maestru pen
tru miștolele cărții, va rămîne
alt

— Nu voi dormi deloc și
nu voi mânca nimic.

aud cuvîntul acesta, adunător
de voie bună sau tristete. Mu-
ne! Ce o fi mine? Ah, timpul!

[illegible]

greu să cred că tu mai simți

tuată, tu pot să admiri că nu
mai zbor prin aer, că mă aş

rea cu balanțe necunoscute no
uă, după mersul stelelor, de

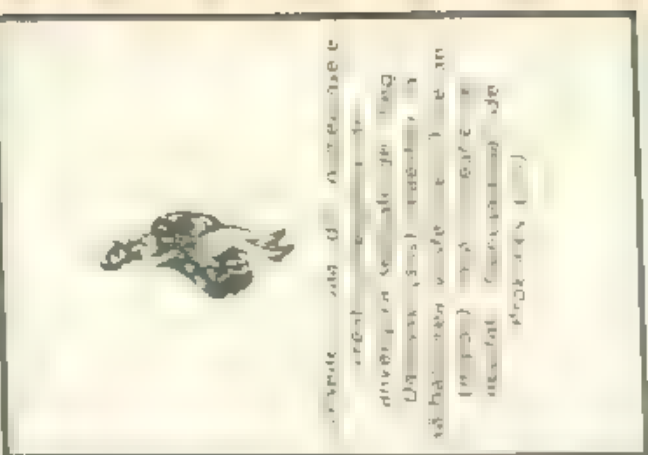
unde vă trageți cantitatea de
vis, pe care o treceți paylor în

tre luni de dans, în care
Petipa și Pliseckia sînt arăși

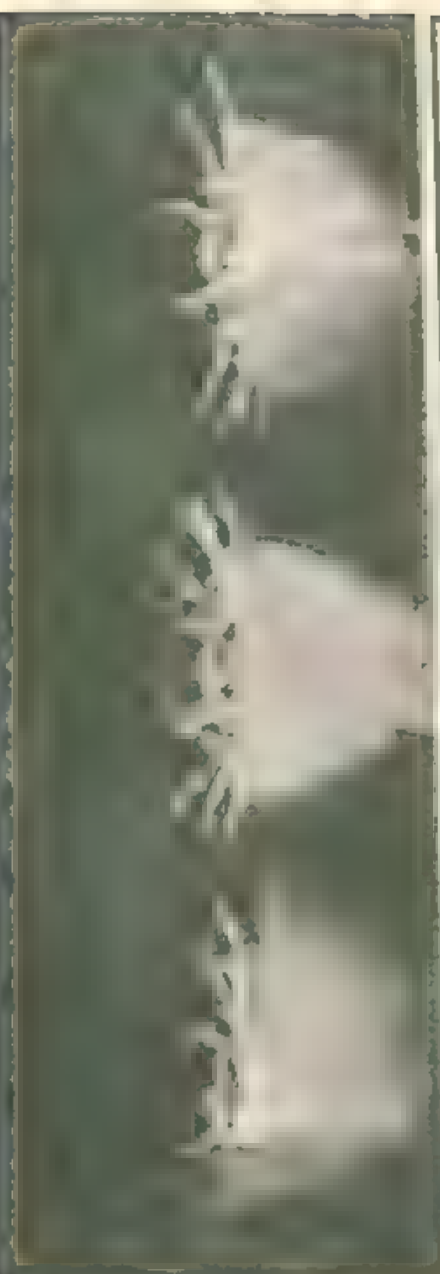
cu care se situe în largul saii,
dar a lăsat o ușa întredeschisă
și a repetat Nap

(1) N. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

17

MICROSIOANE

DEMARAJ

— Ai vă corcociat și tu mîineasa după ce te-ai de la ofi-
terul stărilor civile și se urcă în

mașina de la seară

- De ce nu?, întrebă mirele
Pentru că așa vreau!
- Conduc eu, spuse mireasa
De ce tu? întrebă mireasa
Pentru că așa vreau!
- Dar eu am spus încă, își rî-
dea

— Așa că sperăm că va fi un
greu.

— Nu te înțeleg, se miră bă-
rba.

— Nici eu nu te înțeleg, se mi-
ră la rîndu-i femeia

În cele din urmă, luară un
curs.

OPERATIVITATE

— Cum vă vedeți pe voi prietenii
mei a rămas în lîf.

— Nu mă lăsa alții să-ți năro-
zească.

— Așa că vă vedeți pe voi prietenii
mei a rămas în lîf.
— Unul nu mi-a putut fi de vreun
folos, dar a rămas în lîf.
— Așa că vă vedeți pe voi prietenii
mei a rămas în lîf.
— La vîr pe de-aia le lîf-
turi, nu înainte însă de a-l stă-
tuli pe prietenul meu să fie
calm.

— Seara l-am spus aceluși lu-
cror: fii calm, totul se va rezol-
va.

— A doua zi prietenul meu a ră-
mas în lîf, dar a rămas în lîf.

— Peste câteva zile l-am adus
și un tranzistor și, în cele din
urmă, am rămas în lîf.

— Și acum l-am adus, pe prietenul
meu a rămas în lîf.

— Și acum l-am adus, pe prietenul
meu a rămas în lîf.

— Așa că vă vedeți pe voi prietenii
mei a rămas în lîf.

VASILE BĂRAN

CLAUDIO MONTESCU

COLORIC I-AC TORRELL, COLORIC I-AC MEI

IOSEF CRISTEA

D. TEODORESCU, INRI VAIS SI ROCK

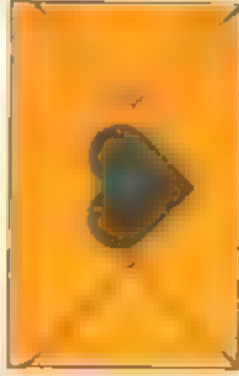

CLAUDIO REGOUZANO

*„Ia-mă de braț
și spune-mi...”*
DORINA DRAGHICI
(... și Nicu Stoenescu!)

Adresa unui
cuplu vedetă al
muzicii române
de la începutul
secolului al XX-lea
cu o scenă pe care cei
doi au slujit-o
cu risipă de
talent, de
claque și de
naie. E vorba
de o publicație
intreaga lor viață

disputau solista. A optat pentru
fotografiea respectului său de
timp și a urmat-o cu o obse-
sivă, se prezenta cu cele mai
răla zi, ale celor partituri
reprezenta o admiratoare, vin-
toare care în privire care
le conservare emolouri
după ce în am angaj
nervii, a poposii
viața «A propos Tanase»
bendruo «Sa nu ne despar-
țim». După spectacol, mae-
strul Ion Vasilescu, cu o parte
din soliști, a luat masa la
noi în programul
și slăgarul amintit, lansat
vând că, după primele acor-
duri
să programului se făcea che-
ta și masa maestrului a fost o
bat, puțin vexat, de ce? Pentru
că sinteti artiști Și dumeata

Ar cîn-
nostru De unde o stu-
am spus de parituri. Nu
a București? mi a
indemia Poale că o
am răsputis, cuplșita de
ajuns în București
dar nu a cautat pe maestrul, ci
pe discursul Nici Stoenesc
a căru voce (pe care o asculta
la a șasea casa de
cunoscut la restauran-
te" a fost re-
ciproc «La «Cognac» aveam ce
a vechime, își amintește so-
stul P.
de canto c
de
Stanescu un virtuoz
sului, Costică Tandin, v
pe li-
cul «Diseuri și abseuze», în ca-
drul carora se repeta foarte des
ot, cu ghocuts Pina în aju
peregrinările sale de

a, pe la restato-
de pe Doroba
te cum
tinea joaf
Heau, că
e prihi
Wreaga / De
Tabase" în 1962, n I
Meniu și Dalles i
se cumpăta în mănăstă sa
pe B dul Bălcescu la re
il pe maestrul A prezentat me-
lodia «Drag inim e bad la cu
or, Ion Va
săstase la
era o surpriză Publ
pa
Solista i a spus, chiar ac
pe scena, că este lăta pe care
to cu 14 ani, în ur
și, deslăș
nfece de lo
maestrul i-a probat c
cînd «Sa nu ne desparțim» A
p unu li
ceu a aprobat sin

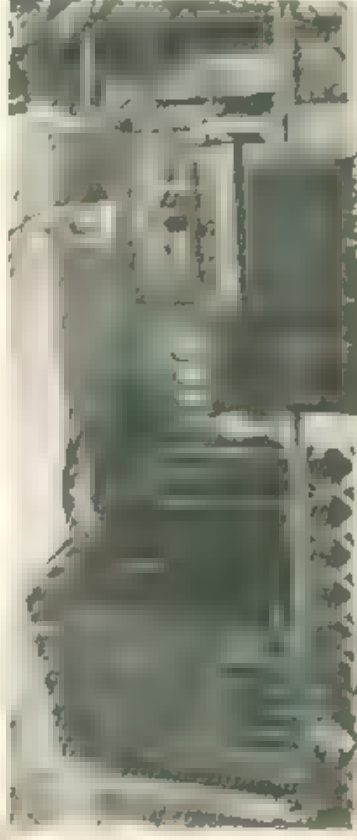

Laurel Dragău, a fost dragă pentru
vâșlele de fier ale de Ardealului de
în poezie sau la reflecție.

MARIAN TEODORESCU

In pagina din stanga Dada de
Moua creata in anul
ca o poarta nume a sa ca
sa vitor cladirii cu aspect
de cele medievale concepu-
ta de arhitectii si polu-
viciile si care in ane
lui p, sa intinseasca palatul
rea din belug a luminii Dada
sub "Sala de vinatoare", din
care toate impreuna cu co-
teate prese de mase id-
care in fazei clava si in
pagina de la) a aluziei o
concluzie de a valoarea si an far
veci afarte pentru pecetia
nu gata a sa (varlabile p.
a abia a daurest din ta
o agita de sa m pe care o
bit si pe care arata in an
dura nu at

Paradisiacale si adarte cele
adarte adarte adarte adarte
to la adarte adarte adarte
se intind adarte adarte adarte
frazzibile ale par de Ne-
cabe Murea si central
chirac low adarte adarte
de adarte adarte adarte adarte

lunie 1945. In anul 1945
ta de adarte adarte adarte
Kamene si adarte adarte adarte
donat se intind adarte adarte
Dada Murea adarte adarte
ce adarte adarte adarte adarte

Sau, p. sa adarte adarte adarte
Luna Murea adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

CEA DINTII ACHIZITIE

R. adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte
adarte adarte adarte adarte adarte

↑

[illegible]

Într-o clipă, căpătând înălțimea de sud a casei te încanta un bazin cu plante acvatice în mijlocul cărui o sculptură înfățișând un băiețel cu un deget ridicat și o mână întinsă în fața lui, îl reprezintă pe cel care se găsește la Florența, în curtea Palazzo del Vecchio.

— 100 —

EPILOG CU FLORI

1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809

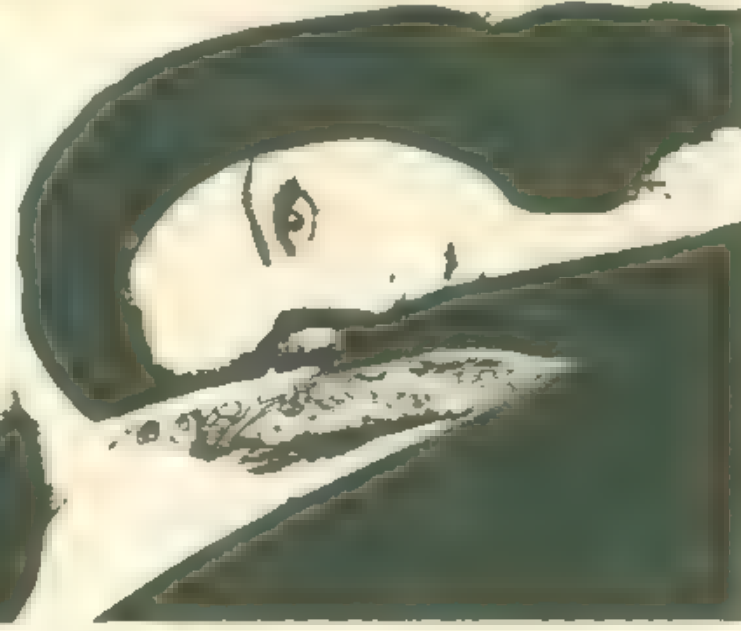
ROXANA PAICU MANOLESCU

Lawrence
Blok

Onorariul avocatului ErenDraf

De la un avocat s-a cerut să scrie un contract de servicii pentru Martin Fokker, un bărbat care se ocupă de afaceri în Amsterdam. Fokker a cerut un onorariu de 100.000 de florini.

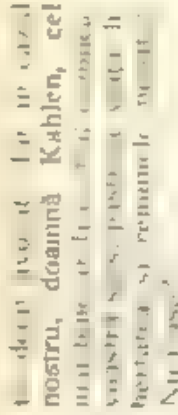
Avocatul a refuzat, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat din nou, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul.

De la un avocat s-a cerut să scrie un contract de servicii pentru Martin Fokker, un bărbat care se ocupă de afaceri în Amsterdam. Fokker a cerut un onorariu de 100.000 de florini.

Avocatul a refuzat, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat din nou, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul.

De la un avocat s-a cerut să scrie un contract de servicii pentru Martin Fokker, un bărbat care se ocupă de afaceri în Amsterdam. Fokker a cerut un onorariu de 100.000 de florini.

Avocatul a refuzat, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul. Fokker a insistat din nou, spunând că este un contract foarte important. Avocatul a refuzat din nou, spunând că nu are timp să scrie contractul.

nostru, doamnă Kahlen, cel
mai bun dintre tinerii
vostri. S. PASEA
Bettina s-a remarcat în fi
ziologie.

Cu totul involuntar, ochii vizitatorei se opresc pe cravata albă și apoi pe un
— Da, desigur, marele marele

— După câte cunosc din via
ra domnului Nelu, probabil
nu a deosebit nimic esen-
țial față de ceilalți.
Olga Patton, a fost iubita
lui. Și ar fi renunțat la el.
— El a răstăit!

- Dar procurorul e de altă

pe cravata p'bandă a roșie

doamnă Kahlen. Astfel de

- Intr adică.
- La Oxford?
- Da

— Si a fost membru al so-

[illegible]

— Informa! Altă explicație nu există, nu-i așa? El bine, sunt de acord să preiau și eu de obicei.

— Onorariul meu va fi de şaptezeci şi cinci de mii dolari. Este o sumă mare, domnule Kahlan, dar eu îl fac să poată fi ajuns la aceeaşi sumă. După cum vedeţi, preţul pe care îl aş mai depune, aş fi primit o notă de plată incluzând toate aceste cheltuieli. Suma pe care v-am fixat o eu cuprind şi costul de fabricare, care este de şaptezeci şi cinci de mii dolari. Efort şi bani am cheltuit eu în acest lucru, dar datorită faptului că voi ambele sunteţi buni, şi atât. Şi nu mi veţi da de gând să vă dau altă sumă. De neavuştră va fi învinuit. De fapt, domnule Kahlan, eu vă

— Bine, răspunde ea. Cîntă.
— Mai este ceva. Cîntă de
cînd, să zicem, peste zece minu-
te — și avocatul își privea cea-
pur personale sau de orice altă
natură care erau în posesia onor-
arului. Acesta era de un
vol misca nîci un deget pentru
— Nu înțeleg. Nu înțeleg.

-- Acestea sînt conditiile de bază ale activităţii noastre. În principiu, eu desfiinţez o activitate de detectiv. Prefer să acţionez în culise. S-ar putea să acţionez într-un fel pe care nimeni n-ar putea să-l găsească. Într-un fel pe care nimeni nu vrea să-l dau nici un fel de explicaţii sau să aduc dovezi pentru că nu pot să aduc dovezi. Zăbăvindu-mă în viaţă, în onorariu, indiferent dacă vi se va părea justificat sau nu. Mă voi ocupa de asta.

Doamna Kahlen păru că n-

...tele de sucuri, în ciuda
tul de straniu. Probabil că avo-
catul va mîlui pe cineva. De
tut să-l ceară de la un
carnu să-l rădătu din

- Da, răspunse ea. Vam
înțeles. Dacă flui meu va fi el
bucătăr, cum este oră să
bibi

John F.
Interlocutors: Perfect.

— Probabil că dorim un
câștig

— Dați-mi, vă rog, un do-
lar. Vă mulțumesc. Și vă ast-
cutuți semnarea documentului de
nu voi duce afacerea la bun-
sfârșit, vă voi restitui do-
larul.

După aproximativ o lună, Dorobyschi s-a întors la tinerețea lui în biroul avocatului Martin Brengraf. De data aceasta, s-a întâlnit cu acesta în vestuarul costum bleumarin cu dungi, te-âta vizitate Avea o cravată maro, cu model discret. În schimb, cămașa semăna cu do-ua picături de apă cu cea pre-cedentă. Pe fața avocatului se putea citi o expresie pe care nu puteai ști cum s-o lei, de încercare? Dar de ce?

— Așadar, Iul dumnezeu-
stră a fost eliberat, și e!
Tonic acuzările au fost retra-
se. Nici măcar o umbră de în-
dolăle nu vă mai amenință
Iul.

— Da, puțin toate acestea, încheiea Kabir. Nu sunt
mai fericită ca mine pe lu-

Doar că, zimbetul îi pierd de
de față.

- Desigur că povestea cu
ele trei țigăre — se încheie
apăsându-le într-o hârtie
lui Karl și a mamei.

- Scuzați-mă, domnule Ka-

— Bine, dar...
— Dar ne-am înțeles întruto-
rul dinainte, domnă Kahlen!
În cazul terminării cu bine a
lucrării tale, dați-ne o adresă
precisă, să o putem scrie fără

nici un fel de explicații din partea lui, onorariul de șaptezeci și cinci de mii de dolari. Biorinle le-a dat pe toate pe o dată și a lăsat dat ca avans. Sau conștient că afacerea nu s-a terminat încă?

— Cum să nu, chiar foarte
bun, foarte, foarte, foarte.

— Vreau să spuneti că n-ai

mișcat nici un deget pentru re-

ca duminicăvoastră să fi pără
sfi biroul meu — noi am luat
în considerare și această po
sibilitate, nu?

— Desigur, domnule Eren-
graf Si total.

[illegible]

te au fost sugrumate la fel ca
Olphi Patton.. Fiecare din ele

— Cite o cravată, încheie
avem în

— Identice, preciză domnia
kahlen

**Apartinid membrilor
Societății (Industria Oțelului
și Aliajelor)**

- Da, suspină lung doam
na Kahlen. Probabil, este ope
tor să te gindești că cineva
poate să ucidă niște femei, nu
numai pe tine și pe soțelul tău,
nu pe ea și pe soțul ei.

— Cu minea? se miră avu
catul

— Da, așa a spus ieri, la televizor, un psihiatru. Deși a reținut că nu este o teză pur teoretică.

— Da, da, fu de acord avu-
cand unu nou model de
trei barbe interioare

— De fapt, laudă, domnule
Erengraf, ce voiam să vă pro-
pun revizuirea clientelăi. Desigur
în bine mîine ce am conve-
nit. Pe de altă parte încă, dum-
neavoastră l-ați vizitat pe
Karl, la închinătoare, o așigura-
dă și la biserică la cîntecul

cu el, iar după aceea, din căte
oras și nu ai întreprins m
a apărut acest obsedat, care
a început să sugrume feme
le... Și cu acciugi cravate... În
această situație, cele șapte act
și elnei de mil va ră picu put
și am... d... et

- Aveți dreptate. Din cer.
- Din această cauză, m-am
consultat cu avocatul meu per
manent, care nu este specialist

grăja de suaviții mea liniste-
ră. Și ești de părere că dim-
neavăstră ar trebui să con-

— A... deci așa consideră
derai normal să-mi faceți o
astfel de propunere!

— Da... Desigur, vîndem
toate cheltuielile legate de
caz, deși cred că ele sînt ne-

mandat să vă propun ca ono
rari a curții de drept la
ceasta să fie foarte duble
de modul în care s-a terminat
total, sint dispusă să dublez
suma pe care este necesară
să se facă de bună chelie
ca să se facă buna puter
mă să achit așa, pur și sim
plu, șaptezeci și cinci de mil
de dolari.

— Aşa sînt toţi oamenii, şi
mai ales cei bogaţi. Pentru
fărăteaptă mîndrie, odată şi la
sîndu-se pe spîtarul fotoliului.
Deasupra ochilor contururi
tîndu-se atît la cîrmă, sîd
răcii, chiar şi la disperare, nu
acceptă condiţii pe care nu le
pot îndeplini. În schimb, cei cu
posibilităţi şi talia auvîntu-
lat.

— Dar eu nu neg înțelege

— Ierupt-mă, vă rog domnule, o întrerupe avocatul.

— Da?

— Aș dori să vă spun ceva. Nu sînt sigur că voi obține rezultatul dorit, dar vă spun că. Cel mai înțelept ar fi ca imediat să mi eliberați un certificat. Desigur, puteți să n-o faceți, mă tem însă că ați putea

Asta ce vrea să însemne? O amenințare?

— În nici un caz, surise avocatul. Este mai degrabă o previziune, bazată pe o experiență care vă cunoaște. Dacă nu mi dați bani, voi fi obligat să vă povestesc câte o dată să mi achitați tot onora-

— Nu înțeleg nimic.

— Vă cred, surise din nou avocatul. Vă recomandăm înainte la cheltuielile legate de cazul fiului dumneavoastră și să vă achitați onorariul înainte să fi fost marț. Dacă ar fi să mă refer la acest capitol, aș începe cu bilețul de tren pînă la New York care dumneavoastră de dolarii taxului de la aeroport, inclusiv bagajurile, care, e drept, nu sînt prea mari.

— Dar cu ce scop îmi spuneți asta?

Astăzi este 1 Aprilie. În ziua de avion dus întors pînă la Londra. Și aș vrea să vă atrag atenția că, de obicei, zbor la New York pe 15 Aprilie. Dacă acest lucru, pe care eu îl consider aș putea să vă ajute în încheierea unei mașini pentru drumul pînă la Oxford și înapoi.

Cheltuielile, surise avocatul și arăta că avea în buzunar o notă veridică care vă prezenta

— La Oxford am fost nevoit să colind câtevazeci de magazine de galanterie și cîntăriburlesci. Nu le dădeam ele nu vindeau cravate ale soarelui. Așadar, am rămas, din patru magazine, cîine o cravată. Am evitat să cumpăr mai mult de o cravată în fiecare magazin, pentru a nu teza, doamnă Kahlen, sînt desigur de originale. Au la mîl loc, pe fond albastru închis, o să cam de un centimetru și, de fapt, este de un centimetru. Personal, nu mă sînt atras de un astfel de model, prefer ceva societății Cadmon nu sînt lipsite de bun gust.

— Desigur că am avut și alte cheltuieli; dar fiind însă că în pînă la jumătate de zunar, voi renunța să le mai enumăr.

Avocatul observa că încă puțin, și clienta lui va ieși la

— Dar Karl n-a omorît o pe-

— Bineînțeles că n-a omorît-o. Să vedeți doamna Utrigay este un mahnac, obisnuiește de a-lucra în atelier și are o camara cu două săluri poate cu sora lui. Sau cine știe cu cine.

Ea deschise poarta și își scoase o batista.

— Am impresia că vreți să vă scoateți carnetul de cecuri, Pofim un pahar cu apă, luați câteva înghețuri, o să vă simțiți mult mai bine. Nu vă faceți griji că are Kahlen totul în te în reșuță lași că v-ați mai revăzut.

Într-o cameră, în care doamna nu mai tremurau și, calmă, ea completează un cec. Sînta șaptezeci și cinci de mîi de dolari. Pe un mîi. Era scris: Semnat: D. von Kahlen.

— Vă mulțumesc, doamnă, și vă pot promite că și poftim dolarul primit ca un mîi lași l luați. Ea puse bannota în poșetă

— Minut. Sînt convins că nu aveți nici o intenție să

— Desigur, nu voi povesti nimic.

Doamna Kahlen, dacă se ridică, dar, parec aducîndu și aminte de ceva, se lăsă la loc în fotoliu.

— Dar... Ați spus că ați

Avocatul se uită la ea cu

— Și ce ați făcut cu a pa-

— Probabil că este pe un deva, pe aici, zise el — și așă tă spre rastiurile biroului sau, dintre care unele trase afură. Sau, cine știe, poate că aici sînt de fapt toate cele patru cravate, în ambalajul for original de celofan. Pentru mî-

— Aș vrea să vă prezint

părăterea pe care am făcut o

— Aș vrea să vă prezint

— O!

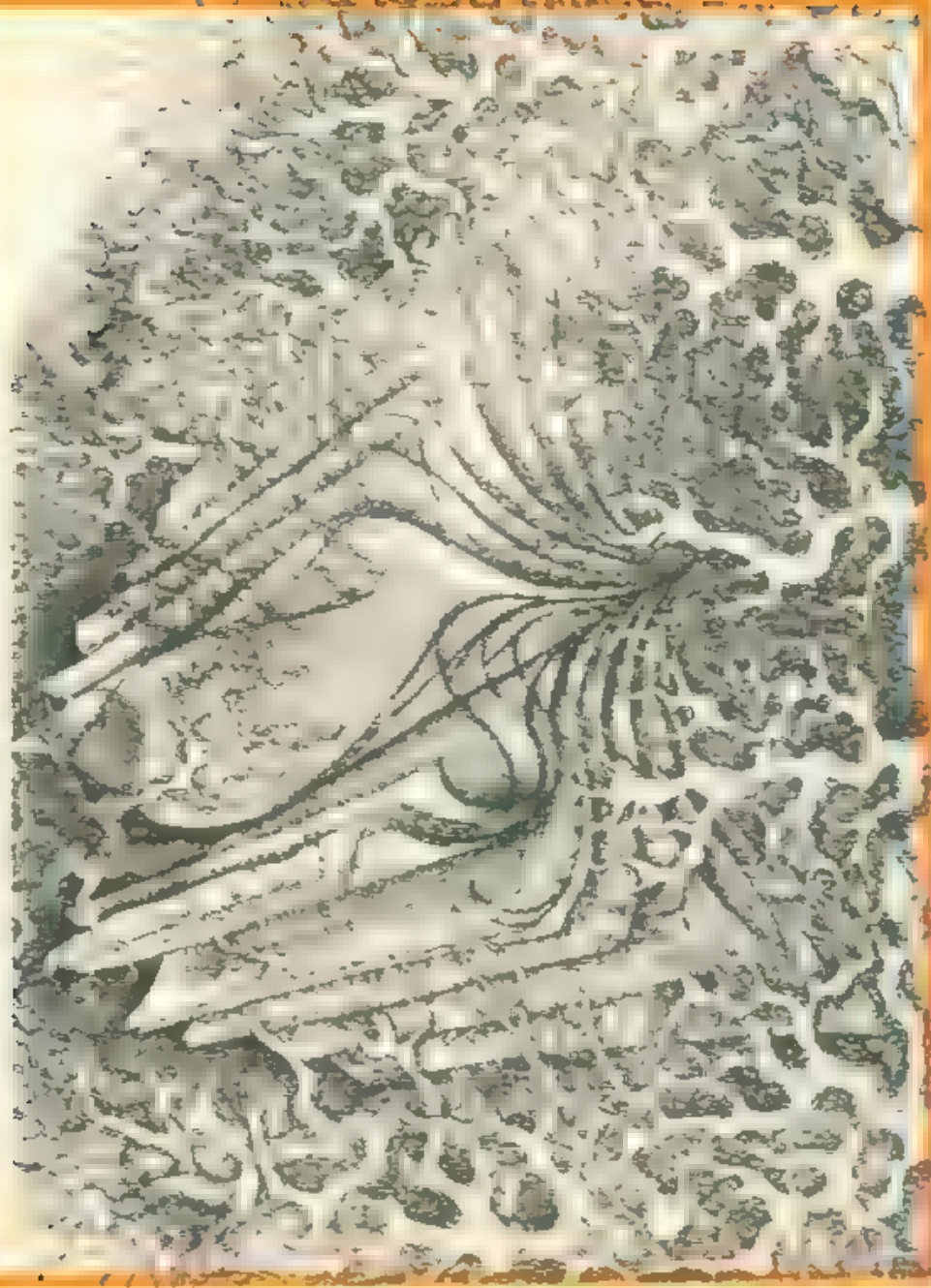
— Sau, stimată doamnă Kahlen, poate că toată povestea mea este pură imaginație, rodul unei inspirații de moment, necesară pentru a vă detalia. Poate că n-ai zăbovit în Londra, dar în acest caz, în for, n-am cumpărat nici o cravată.

El o ajută să se ridice și o conduse spre ușă.

— Așa, vă rug, pe aici, listul e acolo, pe stînga. Și, dacă vreți să vedeți, aveți un de mine, acuma îmi știți conținuturile. Și, poate, mă recomandați și prietenilor dumneavoastră; bineînțeles, fără a mă

— Bineînțeles, doamnă, și aș vrea să vă prezint un mîi de apel și așteptă. Nu vă faceți griji, pentru că nu deloc. Nici măcar o dată

Traducere și adaptare
de VALENTIN GRUBER

EFFECTUL DE SERA

SAHARA SE APROPIE. Soare palid, roci incinse, animale tot mai puține! Acesta este „scenariul” pe care savanții îl întrevăd pentru anul 2089, deci peste nu mai mult de 100 ani, pentru cea mai mare parte a planetei noastre, dacă omenirea nu se hotărăște să întreprindă măsuri urgente pentru combaterea acestei amenințări.

Anul 2089, vară. Un soare păsăd invadant în nori de tunuigine, stele bintă roșile, tulburare îngăbeni te copaci rari, scunzi și rădăcuși haotic, printr-o a e caror ramur destrunz te trec raze palide, dar timp acabife. Pufni oameni căse roră c leva animale ostentide, căre te un șorpe care se tiraște pe talia pițiroș și marea care se întrecoră peste tot. Devorează victime e zone de plajă, eruditeza portur e și zone e locale din preajmă acestora inunda cimpile case ștergind orice urmă de viață. O deșoare salinată transformă litoralul Mediteranei

într-un al doilea Sahel. Peste acest peisaj pustiu și descurajant, unde omul ăpta din greu cu o natură dărmătoare sub abal, periodic, vio entie lurtă tropicală, măturnd în căea lor oamni și clădir distruge de cote, ridicnd urașe virtuțuri de pral, care repest c mpur or și pulmă humus rămas și cind vje se a îndepărtat, pe cer apare din nou, implacabil, ochul aproape stins al soarelui, învârlul u nor de furnigine.

Tea ce ați ctt pînă acun nu este un capitol de roman științifico-fantastic. Sînt prezicțiuni e unor savanți aplicate la echil

librul, devenit tot mai fragil al ecosistemului. Terra, posibilitate consecințe ale „efectului seră” al nă ziru progresive a atmosferei planetei noastre. O perspectivă cu ale cărei proporji nu toți savanții sînt însă de acord și care, să sperăm, nu se va realiza în nuanțele dramatice descrise mai sus. Ea s-a născut însă în urma unor constatări reale, deconcertante, ca ultimele date secare anul a red-seat i vald dramatic aleșu rca al masei care ne înconjură pămînt.

Principalul vinovat al acestui început de catastrofă se nă

mește anhidridă carbonică: o moleculă compusă din doi atomi de oxigen și unul de carbon, o componentă minoră dar omniprezentă a atmosferei terestre. În primele milioane de ani ale existenței planetei noastre, anhidrida carbonică exista în proporții minime, dar pe atunci nu exista încă atmosfera actuală care este în parte, o „invenție” a vieții ușoară. Prețiosul oxigen atmosferic (care reprezintă astăzi 21% din oceanul de aer care ne înconjoară și pe care-l respirăm) restul fiind constituit din 78% azot și procente reduse de argon, anhidridă carbonică și vapori de apă) este de fapt un „subprodus” al fotosintezelor mihiardelor de organisme primitive care populează oceanele și coastele. Terra: Viața a ieșit din apele marilor și oceanele au născut atunci „condițiile” de oxigen, produsă de acele organisme monocelulare, a saturat atmosfera, defronind alte componente de pe primul loc.

Ați distins carbonică, însă, a fost și a rămas, spre norocul biintelectelor și tocmii proprietăților care astăzi o aduce pe „banka acuzatilor”, se datorează faptul că viața a apărut pe planeta noastră. „Molecula de anhidridă carbonică” observă Roger Revelle de la Universitatea din San Diego (Californiă, modifică echilibrul termic, funcționând ca un ecran unidirecțional. Cea mai mare parte din lumina solară ne parvine în lungimea de undă a luminii vizibile, o foarte mică parte a spectrului electromagnetic. Atmosfera noastră și anhidrida carbonică sînt „transparențe” la această lungime de undă: orice radiație incidentă este deci primită de suprafața planetei și apă, reflectată în spațiul în jurul ei de undă dîntă în infraroșu (adică în formă de radiație calorică). Dar moleculele de anhidridă carbonică sînt sensibile la această radiație și o reflectă, întorcînd-o, în parte, către suprafața terestră. Acesta este motivul pentru care Terra nu este un corp ceresc înghețat, ca multe alte planete care se rostesc în Univers.

„Dacă Terra ar restitui în spațiu, pe lungimea de undă a in-

fraroșilor, întreaga cantitate de radiație primită de „a soare”, aplică meteorologul francez Jean François, temperatura soluției ar fi de 18°C. În realitate, temperatura medie pe cea mai mare parte a globului este de 15°C, diferența de peste 30°C este „datată” anhidridă carbonică.

Ală decorațiile privilegiate a Terrei comparative, a tepe nete ale sistemului solar în întregime, formării planetei, noastră

radiațiile primite. Rezultatul este o temperatură a sol de circa 400°C, un infern în care viața așa cum este cunoscută pe Terra e absolut imposibilă.

Dar această „reglare de temperatură” a sistemului solar este de prețioasă origina și este în parte datorată anhidridă carbonică. Prin acțiunea responsabilă ale omului, încă de la începutul erei industriale”, cantitatea de anhidridă carbonică existentă în atmosfera crește în mod constant.

ANTARCTICA ZILELOR NOASTRE

Una dintre cele mai interesante probleme este cea a ghețurilor. Săgețile indică ghețurile care au disprins în sectoare de risc într-adevăr, suprafețe vaste din Antarctica sînt de apă deschisă, ghețurile pot să se desprindă din cauza schimbărilor de temperatură și a ghețurilor albe, pe care se poate observa că au apărut în ghețurile din jurul ghețurilor. În 1987, de exemplu, o mică parte din ghețurile din jurul ghețurilor...

tre vulcanii în erupție au emis atîta anhidridă carbonică cîtă era necesară pentru a crea un „efect seră” moderat, atrăgînd către suprafața planetei o parte din căldura primită de la soare.

Dar nu prea mult — observă planetologii — altfel am fi pătît ca planeta Venus: o atmosferă alcătuită cu precădere din metan și anhidridă carbonică, ce reține cea mai mare parte din

secolului trecut, ea era deja de 270 de ori mai caldă în deceniul al nouălea al secolului nostru — afirmă meteorologii — a crescut la 345 părți la un milion, sporind deci cu 28%. Unul din primele semnale de alarmă a fost dat de plante, cărora anhidrida carbonică le este indispensabilă pentru fotosinteză și pentru creștere. Studiile recente, botanistul britanic Francis

Woodward a descoperit că în ultimele două sute de ani, practic de la începutul „industriașului”, numărul de stomi (organelicule care captează fixația anhidrida carbonică din atmosferă) s-a redus progresiv; o adaptare la cantitatea tot mai mare de acest gaz în atmosferă.

Primul vinovat de sporirea anhidridei carbonice este consumul crescut de combustibili fosili (petrol, metan și mai ales cărbune). Dar nu vorba numai de acest „substanță fizicianul Guido Visconti de la Universitatea din Aquina, Italia. Adeseori se menționează, de exemplu, rolul metanului. Emissiunea de metan în atmosferă are o tendință de creștere chiar mai rapidă decât cea a bioxidului de carbon, alți ca urmare a unor fenomene naturale (descompunerea materiei organice de către bacteriile anaerobe, subproduse de creșterea lor de animale, bășci și emanabile furnicarelor), și cu precădere — a minseilor or ozon, indeosebi din Asia devenite indispensabile ca urmare a exploziei demografice. Crește cantitativ — printre gazele generatoare ale efectului seră — și emisiunea de protoxid de azot și o urmare a culturilor intensive, a folosirii pe scară largă a îngrășămintelor etc.” Omărită via în ce privește eliberarea de anhidrida carbonică în atmosferă trebuie atribuită contribuția Visconti și proceselor de despadărire excesivă înregistrate indeosebi în zonele tropicale, unsprezece milioane de hectare de păduri sunt distruse în fiecare an. Despadăririle responsabile de cel puțin 20 % din creșterea cantității de bioxid de carbon în atmosferă, deoarece reduc preluarea anhidridei carbonice de către vegetație și deoarece mare parte dintre copacii tăiați sunt destinați ardării.

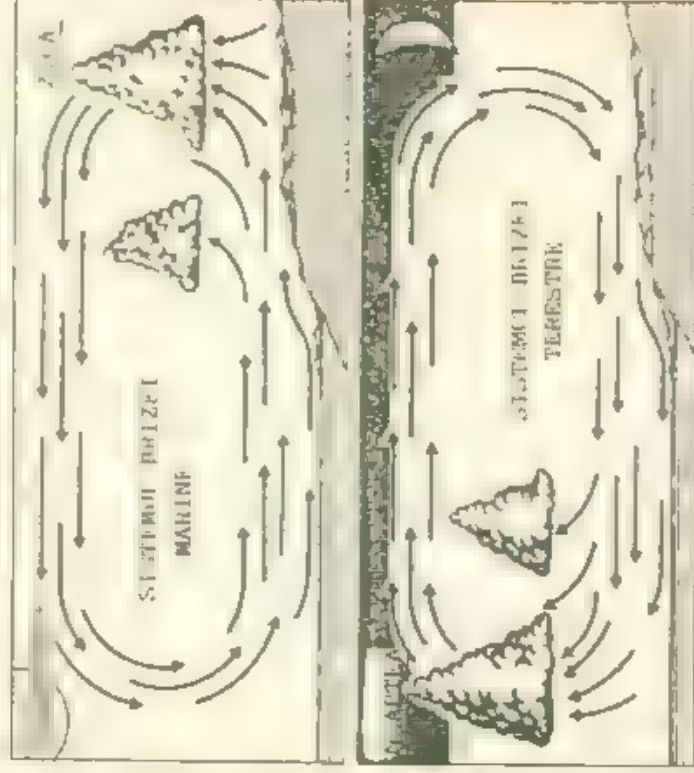
După părerea unor cercetători deia, în comparație cu secolul trecut, creșterea cantității de anhidridă carbonică atmosferică a determinat o creștere a temperaturii pe Terra de circa jumătate de grad. S-a calculat că, în prezent, atmosfera „conține” șapte sute de miliarde to-

ne de bioxid de carbon. Dacă această cantitate se dublează în decurs de un secol și dacă sporirea — aceeași proporție — a metanului și protoxidul de azot se nașterii devine alarmant așa cum admit cercetătorii specializați în acest domeniu. Va fi sporul de temperatură cel mai rapid și cel mai dramatic din întreaga istorie a planetei? anuță și ziarul german Witred Bach. Temperatura ar crește în aceste condiții cu cel puțin patru grade Celsius în zonele temperate. „Poate că previziunile profesorului Bach sunt excesive — spune în ziarul „L'Espresso” — dar fără îndoială, ne îndreptăm către o creștere considerabilă a temperaturii și deci către modificări

Cu alte cuvinte, întreaga Europă ar deveni mult mai aridă cu termeni mai aride și veri mai uscate încă de azi, conform statisticii elaborate cu privire la freizeci și unu de ghețari din întreaga lume, ne aflăm în prezența unei reduceri generale a volumului ghețarilor, chiar dacă unele date izolate par să contrazică această tendință. Sporirea deci nivelului apelor, oceanelor în ultimele o sută de ani, a crescut de-a cu un milimetru pe an, înclinând — două m — creșterea pe an vită de rolaie terestră.

Și mersa banchiză a Antarcticii de vest, care, după unii cercetători, se afla deja într-o fază instabilă, pare să fie în per-

MESTATORNICUL ECHILIBRU

Un exemplu, care măsoară complexele și sensibile efecte din mediul înconjurător de pe Terra, alături de decurs de 24 ore, a brizei marine cu cea terestră

substanțiale ale climei, indeosebi pentru zonele temperate. De exemplu, una din urmările dublării cantității de anhidridă carbonică conform simulărilor realizate în 1988 la Princeton, S.U.A., ar fi o reducere drastică a umidității în zona de ploii și o deplasare spre nord și s-er înregistrarea otopire precocă a zăpezilor și o reducere considerabilă a dimensiunilor ghețarilor.

col Topirea banchizelor ar provoca o creștere catastrofală a nivelului mării o modificare radicală a fluxului de reglare și reechilibrare a curenților oceanici, deplasarea zonelor temperate și a precipitațiilor către nord. La desființarea zonelor devenite aride din cauza modificărilor climatice s-ar adăuga dispartia sub apele oceanelor a zonelor de coastă, adeseori cele

mai fertile și mai populate. „O creștere ulterioară a conținutului de bioxid de carbon în atmosferă — comentează geologul Tjerd Van Andel — poate determina creșterea temperaturii

cu câteva grade și în regiunile polare. În aceste condiții, o mare parte din gheața care acoperă Groenlanda și Antarctica s-ar topi, ar nivela apele și oceanelor ar spori într-alt încît să

inunde numeroase orașe alate az la nivelul mării. O imagine de groază!

Oare această soartă soartă omenilor într-un viitor nu prea îndepărtat?

OCEANUL AERIAN ÎN PRIMEJDIE. O sferă alcătuită din gaze, cu înălțimea de 30 kilometri, care învăluie Terra, face posibilă viața. Dar această sferă este deosebit de sensibilă. E suficientă o mică modificare a compoziției ei, pentru ca atmosfera să devină de nerespirat pentru ființele umane.

Sînt în cel puțin cincisprezece miliarde de kilometri cubi de gaze în sferă cu o înălțime de treizeci de kilometri care învelește, ca un strat de protecție, planeta pe care tram nestîrșitul ocean de aer în care sîntem scufundați o mare uncoan liniștită, alături furtunoasă. Este leagănul a tot ceea ce trăiește, zboară sau pășește pe Pământ, este condiția de bază a nășii existenței noastre. Și totuși, cea mai mare parte dintre noi, care navigăm în adîncurile acestui ocean aerian, îi ignorăm existența. Ne limităm să observăm e frig e cald e vînt, ploaia e timpuriu. Admirăm răsăritul și apusul de soare, ne plîngem că cerul văzută din oraș nu-i la fel de limpede și senin ca atunci cînd îl admirăm din vîrful muntelui. Respirăm, fără să fim conștienți de urtașă „mașină” în înfățișarea carei ne aflăm și de multitudinea de interacțiuni care o fac să funcționeze, ba chiar și de faptul că deși microscopic în comparație cu proprietățile oceanului aerian, noi, oamenii sîntem răspunzători, în mare parte, de ceea ce li se întîmplă. Și dacă azi el este un mare bonnav, omul este cel care l-a îmbolnăvit.

Dar mai mult, să vedem în ce constă atmosfera. Ea nu este o masă inertă de azot oxigen și alte câteva gaze. „Inchipiți-vă că vă aflați în fața unui orgă simfonice — explică Enzo Boschi, președintele Institutului Italian de Geofizică. Ca și orice altă orgă simfonice, și în atmosferă diversele părți componente interacționează. În mod extrem de complex între ele facînd schimb de materii și energie, contribuind la formarea acestui sistem dinamic pe care îl numim „clima”.

Așadar, o mașină impunătoare,

re, dar sensibilă a e care compoziția ei este sensibilă la cele mai mici schimbări. Și ca orice mașină care se respectă, ea este voșnică în mișcare, mobilă. Zind cantitatea enormă de energie combustibilă provine din exterior radiație solară care asigură complexului sistem de aprovizionare cu energie în medie circa 1367 wati pe metru pătrat. Pentru ca sistemul să rămână în echilibru, Terra trebuie să restituie în spațiu o parte din energie primită, se calculează că e de circa 240 wati pe metru pătrat. În straturile mai joase ale atmosferei, uoară a hidrida carbonică, praful alios și cîr interceptează o parte din căldură și o îndreaptă în jos.

Dar aceștia sînt numai cîțiva dintre factorii care determină ceea ce noi numim „climă”. Ierare caracteristică a planetei contribuie la funcționarea mensei „mașin” climatice de a poziționa continentele și formarea muntelor, și ca o consecință a denivelărilor, și ca o consecință a forțelor enorme pe care acestea le descătușează, la ghețari, la oceane, imense rezerve de temperatură prin mișcarea curenților lor de termeni și schimbarea între continente a unei mari părți din căldura furnizată de radiațiile solare. În timp ce căldurea poate fi uriașă îngrădind de ghețuri masele de polilor, „rezervoare de încălzire a planetei” provoacă un „dezechilibru termic” între poli și ecuator, o diferență de temperatură de circa cincizeci de grade Celsius care funcționează ca un piston al „mașinii climatice”, pune, în esență, în mișcare „fluidul de lucru” al motorului termic al Terrei, cum i denumește fizicul spe ciatizat în problemele atmosferei, Andrew Ingersoll. Adică

locuitorii sferei acea nestîrșită masă de gaze, străbătută de curenți de convecție de puna mînte schimburi de materii și energie, cu „explozii” neastep tate de vînturi și curenți requi al și constant de la anotimp la anotimp cum sînt vînturile dinle-ontice de temperatură între sol și suprafața oceanelor pun în mișcare mase de aer cald și rece, provocînd vînturi, cîr care ne „încălzesc” planetele care re facă în ciclurile anotimpurilor diferențele din „coacerea de căldură” provocată de noaptea Pământului pe orbita sa în jurul Soarelui. Dar dacă acesta este mecanismul de eral, mai este mult de lucru în legătura cu fenomenele care se petrec în „cerul terestru”.

Întelegerea noastră cu privire la funcționarea atmosferei — observă geologul olandez Van Andel — este încă incompletă, așa cum a demonstat-o în repetate rânduri credibilitatea edusă a prezvinților meteorologice. Poate că în comportamentul a factorii în interacțiune sînt alți de numeroși, înțelegerea noastră și a viitorului emiterii de prognoze care să poată fi elaborate pe mai mult de cîteva luni. Dar ce putem să înțelegem în ceea dinotește ultimul an dinamică și chimică „cerească” s-a descoperit, de exemplu, că „mașina” climatică este excepțional de sensibilă la variații în compoziția ei, chiar și de dimensiuni minime, influențează profund distribuția aerului în șcarea maselor de vînturilor formarea norilor, invenția ploilor. Cu alte cuvinte, ele pot modifica în mod dramatic mediul înconjurător care a evoluat specia umană.

Atmosfera, aşadar, este un sistem în echilibru şi în continuă evoluţie. Astăzi, ea e cu mult diferită de cea de la începuturile vieţii pe planeta Terra şi continuă să se transforme. Până ieri vorbe de transformări foarte lente, calculate în milioane de ani. Dar în zilele noastre ritmul acestui proces s-a accelerat şi trebuie să notăm cu îngrijorare că rapid compoziţia atmosferei provine din reacţii neaşteptate chimice, măsuri imense. Principala vină revine emisiilor masive, în atmosferă, de anhidridă carbonică, de metan, de protoxid de azot, de anhidridă sulfuroasă (sulf combinat cu oxigen, subprodus tipic al combustiei carbonului).

Factorii care se grupează în studiul atmosferei au întocmit o „listă” a principalelor cauze care determină degradarea mediului înconjurător: sistemele de încălzire casnică, centralele termice cu combustibili fosili, circulaţia autovehiculelor, transportul aerian activat de industrie, agricultura intensivă, despădurirea neratională, suprapopularea unor zone de pe Terra, creşterea nemăsurată a unor consumuri. Să ne ocupăm, pe scurt, de câteva dintre ele.

Între 1950 şi 1979, consumul de combustibili fosili a sporit de patru ori; clorofluorocarburi (fluide folosite în sistemele de refrigerare, în aparatura de condiţionare a aerului şi la spray-uri etc. aerosoli) care,

Numerele înainte au înregistrat asupra mediului schimbările planetei. Principalele vinovate ale acestei stări de lucruri au fost: arderea masivă a combustibililor fosili în atmosferă în proporţii alarmante, ultima dată de ani şapte de anhidridă carbonică în atmosferă a provocat o creştere a temperaturii pe Terra de circa o jumătate de grad. Şi, până azi, încă n-a fost luată nici o măsură decisivă pentru stoparea acestui nefast proces.

odată ajunse în stratosferă, disemina preţioasele bucle de ozon care ne apără de efectele radiaţiilor ultraviolete, au sporit cu 5 % anual în ultimii zece ani, metanul eliberat în atmosferă a crescut cu cite 1 % în aceeaşi perioadă; a sporit în proporţii masive şi protoxidul de azot. Carbonul eliberat anual în atmosferă, ca urmare a activităţii umane, a depăşit cu mult cota anuală de o tonă de fiecare locuitor al Terrei. Şi în timp ce, după 1979, se înregistrează o uşoară scădere a consumurilor de cărbune şi petrol, începând din 1986 aceste consumuri au început să crească rapid, în deosebi în ce priveşte carbonul, elementul cel mai dăunător din punct de vedere al climatului şi al protecţiei mediului înconjurător.

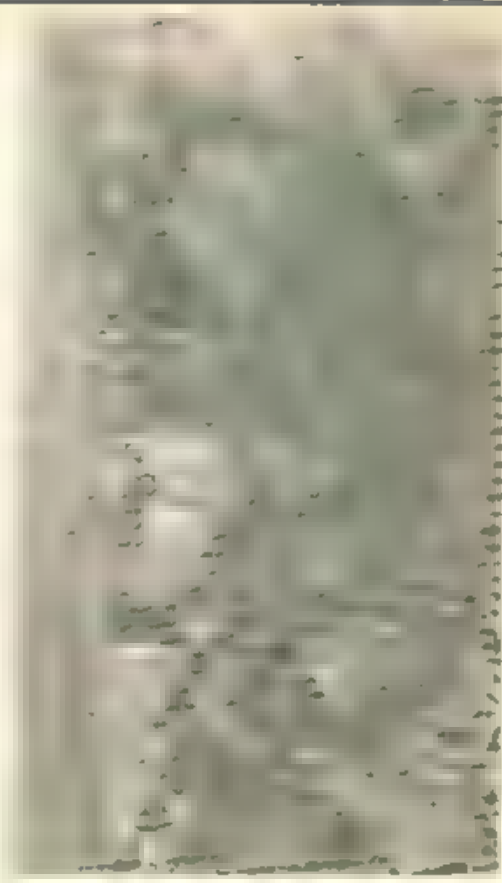
Este vorba oare de un proces ireversibil care va face ca o mare parte din planetă să devină de nelocuit pentru om? Şi este oare adevărat că, în prezent, din vina omului, temperatura medie a planetei a sporit, aşe cum demonstrază mările secete din Africa şi din Statele Unite ale Americii?

E necesară o anume prudenţă — observă Michele Colacino, directorul Institutului de fizică a atmosferei a C.N.R., Italia. „Desigur, previziunile cu privire la amariile poluării atmosferice ne fac să ne gândim la o creştere a temperaturii. Dar, în realitate, sistemul climatic este deosebit de complex

De exemplu, este adevărat că anhidrida carbonică provine dintr-o sursă şi, deci, prezintă o creştere a temperaturii. Dar acest lucru provoacă şi o puternică evaporare şi, în consecinţă, îmbogăţeşte straturile de nori, iar norii reflectă în spaţiul mare parte din radiaţiile provenite de la soare. Este deci greu să pu-lem alina cu certitudine că sistemul actual de anhidridă carbonică va avea drept consecinţă inevitabilă un puternic efect seră. Desigur că problema se pune altfel în cazul în care cantităţile de bioxid de carbon se dublează în timp mai scurt decît cel necesar sistemului Terra pentru a le putea absorbi.

Şi totuşi, se vorbeşte de o creştere deja înregistrată, de peste jumătate de grad Celsius, de la începutul secolului. Evoluarea datelor nu este deloc simplă — răspunde Colacino. Temperatura este supusă unor oscilaţii continue a sporit pînă în deceniul al 5-lea în secolul nostru, a rămas constantă pînă la sfîrşitul deceniului al 5-lea, a scăzut uşor în decursul următoarelor trei decenii, iar de la începutul anilor '80 începe din nou să crească în realitate pentru a înţelege ceea ce se întâmplă e necesar să cunoaştem şi să studiem întreg sistemul, nu numai efectele izolate ale unui singur fenomen, cum ar fi sporirea cantităţii de anhidridă carbonică. Multe interacţiuni ale naturii b oxidului de carbon cu alte com-

DEŞERTUL ÎNAINTEAZĂ

ponente a sistemului sintetic necunoscut: ciclul carbonic este deosebit de complex.

E vorba deci de o alarmă prematură? „În orice caz—spune iar Colocino—ar fi bine să înţelegem o serie de măsuri şi să reducem, de exemplu, emisiunea de anhidridă carbonică în atmosferă. Asemenea măsuri pun problema urgenţei şi a formelor de energie care să fie alocate pentru a fi utilizate având în vedere că principalele «vitiole» sînt în prezent centralele termice. Pentru a nu face prăvăzii lipsite de fundamentare reală e necesar să se elaboreze modele şi proiecte care să jînă seama de toţi factorii care intervin în defurnarea (metodele care să jînă seama nu numai de componentele gazeoase ale atmosferei ci şi de exemplu de electrele aerului, de particulele de praf etc. Modelele actuale, după părerea mea, jîn seama numai de un factor, cum sînt de exemplu

TEHNOLOGIA POATE REPARA GREȘELILE OMULUI poate că Terra, după cum susțin mulți, se află, din nou, în ajunul unei „dispariții în masă” a vieții pe pământ: de această dată, vina ar fi a omenirii. Singura soluție pentru evitarea unui asemenea dezastru este reducerea risipei de energie și îmbunătățirea tehnologiilor industriale

E adevărat că viața este un fenomen atât de multinform lăcuit cu greu și puțea li făcătă să dispară complot, ca urmare a unor modifi cări ale condițiilor mediului. Dar ne interesează nu supraviețuirea vieții în general ci anume salvarea formelor de viață actuale și, în primul rând, a omului.

O mare parte dintre cercetătorii afirma că soluția este pentru îmbunătățirea planetei, bolnavă din vîna omului, ar fi: responsabilizarea consumatorilor, realizarea de tehnologii care să permită obținerea randamentului e-

(conform calculului întreprin-
se de IEA (International Ener-
gy Agency), un efort în sensu-
sporirii eficienței energetice ar
permite până în anul 2000 să
se reducă cu 25% consumul de
combustibil fosili, principal
responsabil al degradării me-
diului înconjurător. Principiul
impediment este prețul petrolului

TERRA SI SOARELE

our people interested in the future of the Republic

emisiune de anhidridă carbonică. Nu siliuient pentru elab
borarea de proviziuni sigure

Este necesar să se elaboreze modele care să țină seama de toate corolarle complexe

tu, comentează cercetătorii I.E.A., deoarece distrag și în departează resurse care ar trebui concentrate în cercetare în scopul îmbunătățirii randamentului energetic al cazanelor industriale, a automobilelor, al sistemelor de încălzire și de condiționare a aerului în locuințe. Conform calculului efectuat în 1987, investițiile pentru economisirea energiei sînt mult în urma investițiilor pentru noi aprovizionări energetice în realitate, așa cum sînt lucrurile în prezent, ar fi posibilă o economie de energie în lume de pînă la 30% din volumul total de consum. Din 1973, consumul de combustibil fosil, care s-a ridicat de patru ori începînd din anul '50, a crescut în medie cu 2,7% anual în aceeași perioadă, consumul de energie electrică a sporit de 8 ori. Iar după calculele I.E.A., consumul celui mai puternic dintre combustibili fosili, cărbunul, pen-

tru producerea de energie electrică, va crește cu 32% pînă în anul 2000

Soluția este deci în mână: înainte decât planeta să îmbor-
navă din vână tehnologică, omu-
lul acasă tehnologică poate
să furnizeze remedii la pentru
savare ei „este însă necesară
o schimbare drastică în opți-
a comportare — subliniază Les-
ter Brown, de la Worldwatch, în-
stitutul din Washington. „Într-
ultima generație care are posibi-
litatea să hotărască dacă vrea să
ase menținere propriilor sit o
planeta locuie.”

În lula amenințat, unei pã-
nate distruse din cauza inrespon-
sabilãtãoãimentor, singura so-
luție este un proiect global care
sã aibã ca obiectiv asigurarea
condițiilor pentru ca viața pe
Terra sã poatã continua norma-

STEFAN UDRESCU

fata un alt posibil scenariu, în replica la "Saba a se apropiu" (vezi articolul din paginile anterioare) pe Terra se căstăla o vegetație proaspătă, se simbe sugata încoala de seve poternice, ce ape strălucpest de cu al si o lumina ca de cristal

Roadele cumpărat, stacurici si fvezilor explozive, adesea o dimenstatiu case, s'nt doar mire ismă si gust ales, specie de substanțe nutritive o stare pe-a acvalamale de mior mixtine si ana. La clau? Nu o, posibila a dăfșare a vieldu lăfrefet, în condiția în care v'c'p'masit cetăbaleaza natura și în redus lăfaceri, feli-ancumlyracm'is pe-ăteret, care dăteaza deopolitica soarta pământului, apele si vazeulul în rindurile de mior pos putuarea marilor si oceanelor

LEAGĂNUL BOLNAV

Poluarea mediului ambiant a început să capete aspecte și proporții îngrozitoare abia în ultimele decenii. Pînă la jumătatea secolului nostru, natura a putut face față deeurilor de tot felul doar prin propriile mecanisme de purificare. Astăzi, așa ceva nu mai este posibil. Pericolul poluării este foarte mare și el se manifestă în toate mediile, pe uscat, în aer, în apă. În articolul de față vom avea în vedere doar poluarea marilor și oceanelor, se înțelege că se puțin în momentul de față degradarea întinderilor de apă nu este aceeși, peste tot, ca sint zone puternic afectate și zone aliate mai adăpost. Acest fapt nu modifcă însă cu nimic datele prob-

lemei, nu diminuează raspariderile necesității și urgența unor măsuri adecvate de însănlătore fundcă decă savanșii ne-au lărliziat de mult cu ideea că marile s'nt leagănul vieții pe Pămînt, nu putem deci o realitate dură și tristă totodată, teagănel este bolnav.

Ne-am obișnuit să ne gîndim a mări și oceane ca la niște întinder de apă, țara marginii și la ra lund, care vor trăi veșnic și care pot primi în sine lor absorb totuși într-adevar, mările și oceanele sînt imense — peste 500 de milioane de kilometrcubi de apă, acoperind 70 a suprafața Pămîntului. Neată din suprafața Pămîntului, Neat cazul constă în faptul că omu n a putut rezista tentății de a lolași această minună a naturi — întindere de apă de pe planeta noastră — exclusiv potrivit

interesului său de moment, scapînd din vedere viața apelor noastre, adică universului lor a omului, pe termen lung. Așa se face că în mări și oceane au fost aruncate milioane de tone de gunoi de a cofu de conserve a deșeurilor radioactive, de a substanțele chimice otrăvitoare și metale grele la conținutul rețetelor de curățare într-un timp foarte scurt, în esența de la terminarea celui de al doilea război mondial și pînă astăzi s-a ajuns la o situație gravă care necesită luarea de măsuri urgente.

Evident, cel mai mult au avut de suferit de pe urma poluării apelor din apropierea litoralelor, întrucît plauou continental este zona în care trăiește cea mai mare parte a faunei marine. Ca urmare, tocmai aici își cîștigă existența milioane de

→ pescari și aici vin în vacanțe milioane de turiști. Totodată, pe litoral sînt situate numeroase orașe mari, ceea ce înseamnă tot atâtea locare de infecție pentru mediul marin, iar în oceane și mări își varsă apele murdare toate fluviile din lume

Putem spune că la originea poluării întinderilor de apă se află, pe de o parte, suprapoluarea zonelor litorale și, pe de altă parte, deficiențele sistemului de lichidare a deșeurilor. În Statele Unite, de exemplu, după cum s-a apreciat din surse guvernamentale, circa 75 la sută din americani vor locui, peste numai cîțiva ani, în ligiile situate pînă în 50 de mile (80 de kilometri) de litoral. În Marea Baltică sau în golful Tokio cu greu se va putea face față morii concentrări de fabrici și de întreprinderi comerciale. Tările din bazinul Caraibilor nu trimit, poate, în mare o cantitate extraordinară de mare de deșeurii industriale, dar întinderea stațiilor respective canalizare există doar pentru mai puțin de 10 la sută din casele de locuit, gunoarele și resturile menajere vor în-

Pele hărți, mările și oceanele sînt colorate în albastru, dar în realitate apele lor sînt verzi. Sînt verzi cînd sînt curate. Altfel, capătă o culoare bolnăvicioasă, pămîntie, astfel toată ori neagră ca păcura. De multe ori a vorba chiar de păcură, de reziduuri petroliere. Acestea se găsesc pe anumite porțiuni, mai ales în apropierea litoralului, în permanență. Uneori însă, cînd vreun tanc petrolier gigant suferă un accident și-și pierde încălcătura, uriașe întinderi de apă sînt acoperite de tîter, care ucide tot ce trăiește în ea. Avem de-a face cu fimoasă, marea neagră. Prin extensie se spune marea neagră la tot ce otrăvește și poluează direct oceanul planetei, provocînd distrugerea faunei acvatice. Așa sînt reziduurile industriale, conținutul rețelelor de canalizare și gunoarele de tot felul, deșeurile de pe vase, scurgerile de substanțe chimice spălate de ploaie (pesticide, îngrășăminte agricole), ploile acide. Cînd nu se scurg direct, cum este cazul celor provenite din localitățile litorale sau de pe vase (militare, comerciale, de pescuit), substanțele poluante sînt aduse în

în Marea Nordului sute de milioane de tone de zinc, cupru, precum și mari cantități de arsenic, cadmiu, mercur și chiar resturi radioactive. Vasele aruncă ancărele acestor mări sute de milioane de tone de deșeur de asemenea, aproape 4000 de sonde de țef și 150 de platforme de lora], care sînt legate de uscat printr-o rețea de conducte, totalizînd circa 9000 de kilometri lungime. După ce sînt mai parimonioase ca cele din aceste conducte se infiltrează în mare circa 30000 de tone de hidrocarburi anual. Toate acestea au avut urmări nefaste asupra faunei din zonă. Somnul, niște stridile și alte specii valoroase de pește au dispărut. Cele care încă mai sînt suferă adesea de tot felul de boli. În ultimii doi ani au început să aibă de suferit și focile. În 1988, în decurs de numai două luni, de-a lungul litoralului suedez au pierit 1200 de focle, dintr-o populație de 5000 de exemplare. După cum au constatat specialiștii, focile s-au îmbolnăvit și au murit din cauză că sistemul lor imunitar a fost slăbit în mod serios de diferite substanțe toxice — pesticide și metale grele.

în marea. Publicată de este date, cunoscuta revistă americană „Newsweek” trăgea concluzia că la poluarea planetei contribuie într-o măsură sau alta toți locuitorii ei

mări și oceane de fluviile care se varsă în ele și de vasele speciale de transportat reziduuri. Așa, de pildă, numai fluviile Rin, Meas și Elba — scrie revista amintită — deversează anual

Nu sînt singurii care poluează pe mai multe căi. Ei se găsesc în primul rînd în apele „epurate” care ar trebui, deci, să nu mai conțină substanțe otrăvitoare. Însă „epurarea”, adică purificarea, nu se face peste tot și totdeauna în chip temeinic. Se înțelege că substanțele chimice nocive se vor găsi mai mult în apele neepurate, în apele de ploaie care, după ce dizolvă și țau cu ele importante cantități de îngrășăminte chimice, mai ales din cele păstrate la ferme sub cerul liber, se varsă în canale, rîuri și fluviu și, de aici, în mare. La aducerea nitrailor în mare contribuie și ploile acide (ploile care absorb substanțele chimice din gazele de incalzare ale din lăzile centralelor termoelectrice și a fabricilor de produse azotoase). Potrivit calculelor, cantitatea de nitroză aduși de ploile acide va

adevărate „invații” a acestor vegetații. Situația este comparabilă cu cea din filmul lui Hitchcock „Păsările”. După cum acolo, la un moment dat, pașnicile și simpaticele — pînă atunci — zburătoare se transformă în agresori feroci, așa și algele, năvălesc peste tot, copleșesc totul, înecă și înăbușă totul. Nu de puține ori marea, cîi vezi cu ochii, este acoperită de alge, care vin în valuri, alcătuiind un tablou halucinant (s-au semnalat „covoare” plutitoare cu o lungime de 50 de kilometri, o lățime de 10 kilometri și o grosime de 12 metri). Și cu toate că algele nu au o singură culoare (unele sînt verzi, altele albastre, roșii, galbene, brune), invaziei de alge i s-a spus „maree roșie”. Apariția, înmulțirea și agresiunea acestor alge creează imaginea unui fenomen scăpat de sub control, tumoral. Componentele „mareei roșii” sînt, după cum afirmă oamenii de știință, distincte de algele „clasice”, prin multitudinea în-sușirilor lor nocive. O vreme, nu s-a făcut o legătură între „maree roșie” și activitatea omului. În prezent însă este larg acceptată părerea că algele roșii sînt de fapt un efect al poluării mării și oceanelor, în primul rînd al mării conținutului în nitrați și fosfați al apei de mare. Aceste substanțe stimulează înmulțirea în chip accelerat a fitoplanktonului. La obiectia că au apărut „marii roșii” în Alaska și în Golful Californiei, regiuni în care nu există nici puternice centre industriale, nici localități suprapopulate, oamenii de știință

au dat răspunsuri convingătoare. S-a arătat, mai întii, că, datorită curenților oceanici, algele pot apărea aproape „peste noapte” la distanțe imense. Așa s-a întîmplat cu circa 8 ani în urmă, cînd algele existente doar în apropiere de litoralul Mexicului au apărut brusc în Spania, unde au adus pagube mari bancurilor de stridii. Ulterior, alge de aceeași proveniență și-au semnalat prezența în Tailanda, Indonezia, Japonia și Italia. Totodată, s-a emis ipoteza că vasele comerciale, și în primul rînd tancurile petroliere, pot duce dintr-un loc în altul spori algelor în apa de balast. În sfîrșit, s-a subliniat că anumite fenomene ale naturii, cum ar fi

creșterea globală a temperaturii, amestecul natural al unor mase de apă, pot favoriza dezvoltarea fitoplanktonului.

Ce efecte dăunătoare au „marii roșii” în primul rînd, ele provoacă moartea a numeroase vietăți marine. Se consideră că unele specii de fitoplankton eliberează toxine cînd vin în contact cu bronhiile peștilor. Ne amintim cu toții — s-a scris mult cu privire la acestea în timpul — de moartea, considerată inexplicabilă, a unor balene cu 2—3 ani în urmă. Cercetîndu-se conținutul stomacului lor, s-a constatat că ficatul peștilor care slujiseră balenelor drept hrană era un adevărat depozit de toxine. Dar „marii

Moniale pe fluviu, pe locuri, în bazine de decantare cu nivel variabil.

centrilugile diminuează concentrația în acid carbonic a apelor și, în același timp, contribuie la creșterea sensibilă a concentrației în oxigen (sus);

secția biologică a Uzinei centrale de epurare din orașul Darmstadt (R.F.G.), cu o capacitate de prelucrare zilnică de 96000 mc ape uzate (dreapta)

